

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Szerkeszti:	Szerkesztőség és kiadó- hivatal
Egész évre . . . 10 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	Budapest, VI, Andrassy-út 9.
Félévre . . . 6 „	budapesti kir. közjegyző.	

Tartalom. Az 1912 : VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak [örökösödési eljárási novella] gyakorlati alkalmazásáról. — Közlemények.

Az 1912 : VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak [örökösödési eljárási novella] gyakorlati alkalmazásáról.

Irta: **Dr. Kőrössy Bertalan**, besztercei kir. közjegyző.

Az 1912 : VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak örökösödési eljárásunk (1894 : XVI. t.-cz.) novelláris módosítását tárgyazó rendelkezései ez év május elsején életbelépnek.

A novella a jogszolgáltatási közérdek magasabb nézőpontjából haladást nem jelent. Bevallott célja nem is ez, hanem az egyszerűsítés, a birói munkateher apasztása volt. E célját részben megvalósítja. Megvalósítja olyan módon, hogy a bírósági irodák hagyatéki osztályának leirási és a hagyatékátadó végzések fogalmazási teendőit a közjegyzői irodákra hárítja át.

A novella tehát a közjegyzőkre újabb súlyos munkaterhet rak, de a munka megfelelő ellenértékét nem nyújtja.

Elttekintve azonban a közjegyzői jogos érdekek mellőzésétől, — melyet elvégre is már megszokhattunk, — nem elégíti ki a novella a gyakorlati élet követelményeit sem, mert az örökösödési ügyekben való eljárást sem alaposabbá, sem gyorsabbá, sem egységesebbé nem teszi.

Nem sokat segít a bírói munkateher könnyítésén sem, mert a bíróság ezentúl is köteles lesz a hagyatéki ügyet áttanulmányozni, a tárgyalási jegyzőkönyvet és kivonatokat megvizsgálni, a hagyatékátadó végzést meghozni, miáltal munkaereje és munkaideje nagy része ezután is lekötve marad.

A közjegyzői kar a múlt év őszén tartott congressusa, valamint az országos közjegyzői egyesület és a kamarák felterjesztéseik útján megtettek minden lépést az igazságügyi kormánynál, hogy a novella életbeléptetését megakadályozzák, hogy a nem vitás hagyatéki ügyek önálló intézését a közjegyzők hatáskörébe utaltassák, végül hogy legalább is a novella sérelmes rendelkezéseit megváltoztassák, de — sajnos — eredménytelenül.

Némi megnyugvást abban találhatunk, hogy a novella csak átmeneti, ideiglenes jelleggel alkottatott meg, azt mintegy közbeeső rövid állomásul tekinthetjük — örökösödési eljárásunk mélyreható reformjához.

Köztudomás szerint örökösödési eljárásunk megfelelő reformjáról az igazságügyi kormány megbízásából dr. Charmant Oszkár budapesti közjegyző nagyon alapos tervezetet készített és ez a tervezet, már közel két éve, az igazságügyministeriumba be is terjesztett.

Kötelességünk tehát a novella életbeléptetése után az leend, hogy sürgezzük, miszerint az örökösödési eljárásunk reformját tárgyzó fenthivatkozott kész tervezet mielőbb a törvényhozás elé kerüljön.

De minthogy köztapasztalat szerint évek telnek abba, amíg egy tervezetből törvény lesz, a novella életbelépése küszöbén arra kell törekednünk, hogy sérelmes intézkedéseinek lehetőleg életompítsuk, hogy rendelkezéseit a gyakorlatba akképen vigyük be és úgy alkalmazzuk, hogy új és súlyos munkaterhünket elviselhessük.

Ezt szem előtt tartva, vizsgálat alá vesszük a novellát a következő pontokban.

* * *

1.

Felmerült a kérdés, miképen értsük és értelmezzük a novella ezen rendelkezését: „ha az örökösök között az osztály létrejön.“

Kétségre adott okot az „osztály“ szó értelme és értelmezése azért, mert az ország egyes vidékein, örökösödési ügyekben az „osztály“ szó szűkebb, nyelvtani fogalma alatt a hagyatéki vagyonnak, különösen pedig hagyatéki ingatlanoknak kizárólag csak azon felosztását értik, mely szerint az örökösök az ingatlanoknak tényleges, természetbeni megosztását *telekkönyvileg* is — szükség esetén vázrajzi eldarabolás mellett — foganatosítatják.

Az osztálynak ezzel a fogalmával és értelmezésével azután, mintegy ellentétben áll azon eset, amidőn az örökösök a hagyatéki vagyontárgyakra, különösen az ingatlanokra *telekkönyvileg* osztatlanul, közös tulajdonban, vagyonközösségben maradnak, habár ez határozott hányadrészek megállapítása mellett történik is.

Némi alapot szolgáltat az „osztály“ szónak ilyen különböző módon való értelmezésére az 1894:XVI. t.-cz. 55. §-a 5. pontjának ez a rendelkezése is: „jegyzőkönyvbe foglalandó továbbá az a megállapodás (t. i. az örökösök között), hogy az örökös-társak *vagyonközösségben* maradjanak-e, avagy közöttük *osztály* történjék-e? továbbá az 1894:XVI. t.-cz. 58. §-ának első és második bekezdése, mely most idézett helyeken az örökösöknek a hagyatékra vonatkozó *vagyonközösségben való maradásával*, tényleg és valóban ellentétbe van állítva azon eset, amidőn az örökös-társak között az *osztály* jön létre. Sőt még az 1894:XVI. t.-cz. 59. §. első bekezdése és d) pontja sem fejezi ki határozottan azt, hogy osztály alatt a vagyonközösségben való maradás esete is értendő-e, mert az a) alpont csak „*egyes*“ vagyontárgyaknak, tehát nem az *egész hagyatéki vagyonnak* közös tulajdonban való maradásáról szól.

Ezek szerint tehát a novella szóbanforgó kifejezése annak értelmezését illetőleg, első olvasásra némi kétségekre adhatott okot.

Ha azonban meggondoljuk a törvény intencióját, mely köztudomás szerint az örökösödési eljárás keretében is egyszerűsíteni, a bírói munkaterhen kívánt könnyíteni, mely célját csak akkor érheti el, ha közismert okokból a tényleges osztályoknál sokkal sűrűbben előforduló vagyonközösségben való maradás eseteit is kiveszi a bíró fogalmazási és a bírósági irodák leirási, kezelési

munkaköréből, továbbá ha olvassuk a törvény indokolását, mely az 1909-ik évben átadó végzéssel befejezett 110517 hagyatéki ügybeli írásbeli munkától kívánja megkímélni a bírót és bírósági irodát: tisztán áll előttünk, hogy a novella „osztály“ kifejezése alatt általában és tágabb értelemben véve értenünk kell az örökösödési eljárás rendén a hagyatéki vagyonban való részesedésnek mindazon eseteit, amidőn az örökösök (vagy érdekelt felek) közt a hagyatéki vagyon zömére (eltekintve egyes vitás ingóságoktól) sem az örökösödési jog (az öröklés jogcíme: törvény, végrendelet, öröklési szerződés), sem az örökösödési hányad (az örökségben való részesülés mértéke) nem vitás, vagy más szavakkal: amidőn a bíróság az 1894:XVI. t.-cz. VII-ik fejezete értelmében a hagyatéki vagyonra, vagy annak egy részére vonatkozólag, hagyatékátadó végzést hozni köteles.

Bizonyosságul hívhatjuk még fel az „osztály“ szó most megállapított tágabb értelmezése mellett régebbi örökösödési eljárásunkból az 1868. évi LIV. t.-cz. 581. és 583. §-ait is, melyeknek egybevetéséből és gyakorlatban volt alkalmazásából szintén az tűnik ki, hogy a bíró, a testvér és unokatestvér örökösök között akkor, amidőn azok között az örökösödési jog (öröklési jogcím) vitás nem volt, de örökrészeik mennyisége iránt megegyezni nem tudtak, az osztályt sommás úton a törvényes örökösödés szabályai és a leltár alapján akképen tette meg, hogy örökrészeiket (örökségi hányadaikat) meghatározta és nékiek az örökséget a természetben felosztás mellőzésével vagyis közös tulajdonul, de meghatározott hányadrészekben átadta.

Az „osztály“ szó lényege tehát, mai örökösödési eljárásunk értelmében abban gyökerezik, hogy a hagyatékban érdekelt (örökösök) közt a hagyatékra nézve (eltekintve attól, hogy bizonyos ingó tárgyak és követelések stb. a hagyaték kiegészítő részét képezik-e, vagy nem) az örökösödési jog és hányad tekintetében ellentétes kérdések ne forogjanak fen.

Ennek a meghatározásnak alapulvétele mellett „osztály“ szerint lesz átadandó a hagyaték akkor is, ha csak egy örökös jelentkezik is a hagyatékhoz mint egyedül érdekelt fél, mert ebben az esetben a hagyaték átadását akadályozó ellentétes kérdések nem fognak előfordulni. E felfogásunkat megerősíti az 1894:XVI. t.-cz. 72. §-ának azon rendelkezése, hogy „ha csak egy örökös van,

vagy ha az érdekelték közt egyezség jött létre: a bíróság a hagyaték átadását tartalmazó végzést hoz.“

Ezzel kapcsolatban e helyen rá kell mutatnunk arra, hogy világosabb lett volna az 1912. évi VII. t.-cz. 29. §-a akkor, hogyha abban ezen rendelkezés helyett: „Ha az örökösök között az osztály létrejön“, ez vétegetett volna fel: „Ha csak egy örökös van, vagy ha az érdekelték között megegyezés jött létre.“

* * *

2.

Az 1912:VII. t.-cz. 39. §-a értelmében kötelessége lesz a közjegyzőnek a létrejött osztályt akképen venni jegyzőkönyvbe, hogy az a hagyatékátadó végzésnek az 1894:XVI. t.-cz. VII. fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza.

A törvény ezen rendelkezéséből megállapíthatjuk, hogy a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv tartalma ezentul bővülni fog és pedig azzal, hogy abba az osztályt akképen kell felvenni, hogy az a hagyatékátadó végzésnek az 1894:XVI. t.-cz. VII. fejezetében megszabott kellékeit is tartalmazza.

A közjegyzők — általános gyakorlat szerint, — a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvet és ebben az osztályt, szóval minden ide tartozó jogviszonyokat szabályozó megállapodásokat eddig is úgy vették fel, hogy az a hagyatékátadó végzés törvényszabta kellékeit is tartalmazta. És ez természetes is, mert hiszen a hagyatékátadó végzés lényeges tartalmát a bíróság eddig is a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvből merítette. Egyetlen kivétel volt csupán és ez abban állott, hogy a közjegyző eddigi örökösödési eljárási törvényünk és az arra vonatkozó rendelet szerint a leggyakrabban előforduló azon esetekben, amidőn az örökösök vagyonszösségben maradtak, a hagyatéki ingatlanokat telekkönyvi megjelöléssel vagyis aszerint, amint ezt az 1894. évi XVI. t.-cz. 72. §-a rendeli, nem volt köteles a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvbe befoglalni, hanem az 1894:XVI. t.-cz. 55. §-a 1. pontja rendelkezése szerint eleget tett kötelességének azáltal is, ha csak „a hagyatéki vagyon cselekvő és szenvedő állapotának főösszegeit“ adta elő a jegyzőkönyvben.

Ezen egyetlen kivételtől eltekintve, úgy az 1894:XVI. t.-cz. VI. fejezete (55. §), valamint e törvény végrehajtása tárgyában

43194/1895. I. M. szám alatt kiadott rendelet is (69—72. §§.) a tárgyalási jegyzőkönyv lényeges tartalmát a hagyatékátadó végzés törvényszabta (1894:XVI. t.-cz. VII. fejezete) kellékeivel egybevágóan állapította meg.

És így valósította ezt meg a folytonos, általában egyformán követett állandó gyakorlat is.

A hagyatéki ingatlanok telekkönyvi megjelölésén kívül az 1894:XVI. t.-cz. VII-ik fejezete értelmében, de természetesen csak akkor, ha ennek tényálladéka leend, — szóval mindig az esetek különböző változatai szerint — tartalmaznia kell még a tárgyalási jegyzőkönyvnek a *köteles rész*, az *utóöröklési*, az *özvegyi jog*, a *hagyomány biztosítására*, továbbá a hagyaték kiegészítő részét képező, vagy képezhető bizonyos ingó tárgyakra és követelésekre, előre kapott értékek megtérítésére, valamint a hagyatékhoz tartozó, de az örökhagyó nevére át nem irt ingatlanok megállapítására, átszállására, a vitás jogoknak a törvény rendes utjáni érvényesítése iránti fenhagyására, esetleg biztosítás nyújtására, a bíróság őrizete alatt lévő, letétilen kezelt, vagy zárlat alatt álló értékeknek a jogosultak részére való kiutalására vonatkozó intézkedéseket, mely intézkedések különben eddig is rendszerint jegyzőkönyvbe foglaltak. A novella hatálybalépte után a tárgyalási jegyzőkönyv eddigi és ezutáni megszerkesztése között a különbség még legfeljebb az leend, hogy a közjegyzőnek a tárgyalás anyagához tartozó minden kérdésre vonatkozó rendelkezést aprólékos gondossággal, fokozott figyelemmel és mindig arra irányzott gondolattal kell jegyzőkönyvbe foglalnia, hogy a jegyzőkönyvbe foglalt ténymegállapítások és rendelkezések a jegyzőkönyvből elkészítendő *osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatok* szószerinti kész anyagát — tartalmát képezhessék, vagyis az eddigi hagyatékátadó végzést helyettesíthessék.

* * *

3.

A novella életbeléptetése után gyakorlati szempontból legfontosabb reánk nézve azon feladat helyes megoldása, hogy *mi módon szerkeszthetjük meg a tárgyalási jegyzőkönyvet és ebből miként készíthetjük el az osztályt tartalmazó kivonati példányokat* az ezekre vonatkozó törvény és rendeletnek megfelelően úgy,

hogy ezen teendőink elvégzésénél *a lehetőségig idő- és munkamegtakarítást nyerjünk?*

Mielőtt e kérdésre a választ megadnánk, egy kis kitérést kell tennünk.

Nagy jelentőséggel bír reánk nézve a novella által kötelességünké tett feladatunk helyes, törvényszerű megoldása *erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt*.

Erkölcsi szempontból, mert munkánk helyes és pontos végzése és az ennek nyomán járó közmegelegedés — fokozván irányunkban a bizalmat, remélhetőleg mielőbb azt fogja eredményezni — amit már régóta várunk, — hogy az örökösödési ügyekben való eljárás különösen a nem vitás hagyatéki ügyekben a hagyatékátadó végzések meghozatala u. n. örökösödési tanusítvány alakjában egészen és önállóan a mi hatáskörünkbe utaltatik át.

Anyagi szempontból nézve a novella által reánk rótt teendők pontos végzését kötelességünk e helyen reámutatni a következőkre:

1-ször, a novella a közjegyző által elkészítendő jegyzőkönyvi kivonati példányokért díjazást csak azon esetben állapít meg, ha a hagyaték értéke a 200 K leltári értéket meghaladja. (1894:XVI. t.-cz. 117. §. első bekezdése.)

A kolozsvári közjegyzői kamara területén működő, vagyis az ország erdélyi részeit felölelő területről beszerzett idevágó statisztikai kimutatások szerint — átlagos számítással — a hagyatéki ügyeknek 35%-a nem üti meg a 200 K leltári értéket. Nem üti meg azért, mert a törvényben előszabott leltári érték, vagyis az ingatlanoknak állami adó alapján történő becslése — ugyan csak a beszerzett adatok alapján eszközölt átlagos számítás szerint, — ötszörösen alatta áll ma már az ingatlanok valódi forgalmi értékének. Ezek szerint az ország erdélyi részeiben, (de az országnak bizonyára még sok más részében is) a közjegyzők igen súlyosan lesznek megterhelve azáltal, hogy a 200 K leltári értéken alúli hagyatéki ügyekben díjtalanul kötelesek a nagyszámú, (átlagban évenként 500—600) de csekély leltári értékű hagyatéki ügyekben a ma már nagyon is megdrágult és megszorított irodai munkaerővel és megnövekedő irodai anyagszerekkel (író-, sokszorosító-gépek, papír, nyomtatványok és a többi) elkészíteni a jegyzőkönyvi kivonatok. Súlyosbítja a közjegyzők helyzetét a

novella azon intézkedése is, hogy amennyiben a bemutatott jegyzőkönyvi kivonatok megfelelők nem lesznek, akkor díjazásban sem fognak részesülni és így nagy fáradsággal, sok költséggel előállított munkájuk kárba vesz.

2-szor. Nagyon igazságtalanul sújtja a közjegyzőket a novella azon rendelkezése is, hogy a 200 K leltári értéket meghaladó hagyatéki ügyekben is olyan írásdíjat állapít meg részükre, mely az 1880:LI. t.-cz. 16. §-ában, tehát ezelőtt 32 évvel állapított meg az akkori munkaértéknek és megélhetési viszonyoknak is alig megfelelően, mely írásdíj akkor is csak más, — saját hatáskörben önállóan végzett munkával (okirattfelvétellel, hitelesítéssel stb.) kapcsolatban mintegy kiegészítésül, tehát nem egymagában, különállóan végzett írásmunkáért vétetett fel értékelési alapul. Ez az írásdíj ma már — 32 év múltán, — amikor azóta az életviszonyok, a munkaerő és anyagszerek sokszorosán megrágultak: a végzett munka értékével semmiképen sincsen arányban.

Elég legyen e helyen a közjegyzői írásdíj alacsony és tartatlan voltának bizonyítására csak a községi jegyzők magánmunkálatait tárgyzó vármegyei szabályrendeletekre ráutalunk, melyekben a községi jegyzők írásdíja átlagban véve kétszer annyi összegben állapított meg, mint ez 1880:LI. t.-cz. 16. §-ában a közjegyzőké.

Ha hozzávesszük mindezekhez még azon sajnós, de való tény is, hogy a szóbanforgó munkálatokért járó alacsony írásdíjaink megfizetésének sincsen semmi törvényes (zálogjogi bekebelezés általi) biztosítéka, hanem azok megfizetése is tisztán a felek tetszésétől fog függeni, akkor valóban arról kell meggyőződnünk, hogy anyagi helyzetünk rég várt feljavítása helyett, a novella csak újabb terheket rakott reánk.

Mindezeknek előrebocsátása után és figyelembevételével, czélszerűnek tartjuk a tárgyalási jegyzőkönyvet a következő elvek szem előtt tartása mellett megalkotni:

1. legyen a tárgyalási jegyzőkönyv alakilag és tartalmilag akképen megszerkesztve, hogy abban mindazon rendelkezések befoglaltassanak, melyeket arra vonatkozólag az 1894: XVI. t.-cz. VI. fejezete (55. §), továbbá az ennek végrehajtása tárgyában 43194/1895. I. M. szám alatt kiadott igazságügyministeri rendelet IV. fejezete (69—72. §§), végül az 1912: VII. t.-cz. 29. §-a (az 1894: XVI. t.-cz. VII. fejezetére hivatkozással) előszabnak;

2. legyen a tárgyalási jegyzőkönyv lehetőleg rövid, könnyen áttekinthető, ismétlésektől mentes, különösen az örökösök és hagyatéki vagyon felsorolása tekintetében;

3. legyen a tárgyalási jegyzőkönyv főképen úgy megírva és ennek tartalma technikailag úgy összeállítva és elrendezve, hogy abból az u. n. „osztályt tartalmazó szószerinti kivonat“ egyszerű szószerinti leírás (leirási vagy legegélési) munkával, tehát minden külön fogalmazási munka nélkül, — melyet a novella különben sem díjaz, — elkészíthető legyen és pedig annyi példányban, ahány példányban az érdekelteknek és hatóságoknak kézbesíteni kell.

Ha a tárgyalási jegyzőkönyvet az itt felsorolt elvek gyakorlati alkalmazásával vesszük fel, akkor ezáltal a következő előnyökhöz jutunk:

a) a novella által követelt osztályt tartalmazó szószerinti kivonatot a hatóságok és felek részére teljesen készen kapjuk meg a tárgyalási jegyzőkönyvben úgy, hogy azt abból minden külön fogalmazási munka elkerülésével csak egyszerűen leiratjuk;

b) ugyancsak a tárgyalási jegyzőkönyvnek osztályt tartalmazó részében készen találjuk a tárgyalási jegyzőkönyvnek kivonatos másolatát az illetékkiszabási hivatal részére is, melyet a közjegyző a 43194/1895. I. M. számú rendelet 78. §-ának utolsó bekezdése értelmében az örökösödési illeték kiszabása végett eddig is köteles volt elkészíteni, hitelesíteni és a hagyatéki kimutatáshoz csatolni;

c) végül készen nyerjük a tárgyalási jegyzőkönyvnek osztályt tartalmazó részében a gyámhatóság részére szükséges kivonatos tárgyalási jegyzőkönyvet is ott és azon esetekben, ahol és amidőn ezt a gyámhatóság külön díjazás (törvénytörvényes írás, hitelesítési díj) mellett a közjegyzőtől elkészítendőleg a 40311/1901. számú belügyministeri körrendelet alapján megrendeli. (Igazságügyi Közöny X. évf. 155. lap.)

Minthogy azonban a novellában és a fentebb b) c) pontok alatt foglalt rendelkezések értelmében a tárgyalási jegyzőkönyvből az osztályt tartalmazó kivonatot több hasonló tartalmu példányban (átlagban véve körülbelül 10 példányban is) kell elkészítenünk: kérdés, hogy mi módon állíthatjuk elő ezeket a kivonati példányokat a legkevesebb munka, idő és költség mellett?

A kivonati példányokat legkönnyebben sokszorosítás útján állíthatjuk elő, vagyis akképen, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvből

az első kivonati példányt vegytintával leiratjuk, vagy vegyszalag alkalmazása mellett írógép segélyével legépeltetjük és az így nyert első kivonati példányról a többi, vagyis a szükséges számú példányokat az e célra szolgáló sokszorosító - készülékkel elkészítjük.

Ily eljárás mellett elérjük azt, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvből egyszerű másolati (írás vagy gépelési) és sokszorosítási munkával egyszerre kapjuk a feleknek és hatóságoknak kézbesítendő, valamint az örökösödési illeték kiszabásához és esetleg a gyámhatóság részére szükséges osztályt tartalmazó kivonati példányokat is tulajdonképpen ugyanazon munkával, amit eddig is kötelesek voltunk teljesíteni azáltal, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvnek egy teljes másolatát az illetékkiszabás céljára hiteles alakban elkészíteni és a hagyatéki kimutatáshoz mellékelni kellett. Eddigi e tekintetbeni munkánkat csupán azzal kell megpótolnunk, hogy a jegyzőkönyvi kivonatok sokszorosítanunk kell annyi példányban, ahányra a fenforgó esetben szükség leend. Igaz ugyan, hogy ugyaz illetékkiszabási hivatal, mint esetleg a gyámhatóság is a tárgyalási jegyzőkönyvnek ugyanazon szövegű kivonati példányát kétszer fogja megkapni és pedig először mint jegyzőkönyvi kivonatot a közjegyzőtől hitelesített alakban, másodsor mint hagyatéki átadó végzést, de ezek a kivonati példányok joghatályukat tekintve mégis különbözni fognak egymástól.

Amennyiben pedig a tárgyalási jegyzőkönyvnek a haláleset-felvételi ivre (örökösökre) és a leltárra (hagyatéki vagyona) vonatkozó első u. n. bevezető része az érdekelteknek fontosabb pótló, helyesbítő, kiegészítő észrevételeit tartalmazná s ez alapon a hagyatéki vagyon (cselekvő, szenvedő) állag megállapítása a tárgyalási jegyzőkönyvben változás alá esnék, ezen esetekben ugyaz illetékkiszabási hivatal, valamint a gyámhatóság részére a jegyzőkönyvnek ez a része is a jegyzőkönyvi kivonat folytatásául, avagy egy előlfüzött iven lemásolandó és hitelesítendő lesz.

És fölvetetheti valaki azt a kérdést is, hogy mily eljárást kell követnünk azon esetben, amidőn az örökösök vagy érdekeltek az *egész hagyaték felosztására* vonatkozó *osztályt* már a *hagyaték tárgyalása előtt* magán-, vagy közjegyzői okiratba foglaltatták és azt mutatják be a hagyaték tárgyalás rendén, avagy különös okokból (pl. az osztályban foglalt fizetési kötelezettségekre az 1874:XXXV. t.-cz. X. fejezetében szabályozott végrehajthatóság

megszerzése céljából) a *tárgyalás alkalmával* kéri az osztályt közjegyzői okiratba foglaltatni?

Nézetünk szerint célszerű lesz az osztályt ez esetben is — és pedig ha szükség forog fenn az okiratnak a tárgyalási jegyzőkönyvhöz való csatolása mellett — a tárgyalási jegyzőkönyvbe felvenni a következő okokból:

1-ször, mert ezt rendelik az 1894:XVI. t.-cz. 55. §-ának 5. és 6. pontjai, melyek szerint: „a létrejött egyezés jegyzőkönyvbe foglalandó“, illetőleg is: „az örökösöket megillető örökösödési hányad, vagy örökrész a jegyzőkönyvben kitüntetendő.“

2-szor, mert az 1912:VII. t.-cz. 29. § „ha az örökösök között . . . stb. az osztály létrejön, a kir. közjegyző *az osztályt akképen veszi jegyzőkönyvbe*, hogy a hagyatékátadó végzésnek az 1894:XVI. t.-cz. hetedik fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza“ és „a közjegyző a jegyzőkönyvből az osztályt tartalmazó szószerinti kivonatot készíti.“

3-szor, mert az 1894:XVI. t.-cz. 60-ik §-a kizárólag *csak az osztály alá bocsátott* külön (saját) *vagyonra nézve* engedi meg az érdekeltek részéről bemutatott okiratnak a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolását, tehát a törvénynek ezt a szakaszát *az egész hagyatéki vagyonra nézve* okiratba foglalt osztályra alkalmazni nem lehet.

A fent idézettekben kitűnik, miszerint az örökösödési osztályt a tárgyalási jegyzőkönyvbe minden esetben szószerinti és minden törvényes kellékekkel ellátva fel kell venni és ezentúl nem lesz elegendő az eddig itt-ott gyakorlatban volt módon az egész hagyaték rendezését felölelő osztályt tartalmazó közjegyzői, vagy magánokiratot a jegyzőkönyvhöz csatolni s annak alapján és értelmében a hagyaték átadását kérni.

Ez az eljárás különösen magánokiratnál azért sem lenne helyénvaló, mert ezekből az örökösödési novella által előszabott kellékek hiányozni fognak s így az ezek alapján készítendő jkvi kivonat a bíróság által el nem fogadtatván, a közjegyző munkája kárba vesz.

A közjegyzői okiratokba foglalt osztálynak kivételes elbírálásban való részesítését mégis az a körülmény indokolhatná, hogy ezek a törvényszabta kellékeket rendszerint tartalmazzák s így ezekből a kivonat elkészítése nem ütköznék nehézségekbe.

A novella életbelépte után megfontolás tárgyává tehetjük azon kérdést is, hogy azon esetben, ha az osztályhoz gyámhatósági jóváhagyás szükséges, a kivonati példányokat a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt osztálynak gyámhatósági jóváhagyása előtt, vagy annak megtörténte után készítsük-e el?

Nézetünk szerint ez esetben is a kivonati példányokat célszerűbb lesz előzetesen, vagyis az osztály gyámhatósági jóváhagyásának bevárása előtt elkészíteni és a hagyatéki iratokhoz csatolni azért:

1-ször, mert nagyon ritka azon esetek száma, amidőn a gyámhatóság az osztályon az 1894:XVI. t.-cz. 84. §-a értelmében módosításokat, pótlásokat javasol, vagy midőn a gyámhatóság az osztályt nem hagyja jóvá és így gyakorlati tapasztalat szerint száz közül alig egyben fog előfordulni azon eset, amidőn emiatt a közjegyző a kivonati példányokat a módosított osztálynak megfelelően kénytelen lesz újból elkészíteni;

2-ször, mert ha a kivonati példányokat csak akkor terjesztjük be a bírósághoz, amidőn a gyámhatóság az osztályt már jóváhagyta, akkor többszörös munkával leszünk megterhelve azért, hogy a gyámhatósági jóváhagyás után hozzánk ismét visszaérkező ügyiratokat hagyatéki ügykönyvünkbe újból iktatjuk, onnan kivezetjük, beterjesztjük, szóval hosszadalmasan kezeljük. E sok időt rabló munkán fölül még annak is ki leszünk téve, hogy a bíróság esetleg tőlünk fogja követelni a gyámhatósági jóváhagyási záradéknak a kivonati példányokra való rávezetését is.

3-szor, mert megnehezítené ez az eljárás a hagyatéki ügyeknek a bíróság részéről pontos nyilvántartását is és sok esetben nem volna megállapítható, hogy valamely hagyatéki ügy a közjegyzőnél, vagy még mindig a gyámhatóságnál van-e? Az eljárás egész menete lassúbb, szakadozottabb és bizonytalanabb lenne.

Az eljárás egyszerűsítése tehát amellet szól, hogy a kivonati példányokat gyámhatósági jóváhagyás alá eső ügyekben is azonnal készítsük el és a hagyatéki többi ügyiratokkal egyidejűleg és együttesen (úgy mint eddig a hagyatéki kimutatást és mellékleteit) küldjük be a gyámhatósághoz, ahonnan azok a többi ügyiratokkal együtt a bírósághoz beterjesztetnek.

* * *

A hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvek alakjának és tartalmának mintákban való bemutatása nagyon hálátlan feladat, mert a jegyzőkönyvek alakja, tartalma, anyagberendezése, elhelyezése, — a törvény és rendeletek idevágó intézkedéseinek betartása mellett, — mindig az illető közjegyző izlése, gondolkozása, stylusa és talán már évek hosszú során át gyakorolt megszokása szerint fog igazodni.

Mégis attól a szándéktól vezéreltetve, hogy talán megkönnyíthetjük különösen a vidéki kartársak egyrészének a novella gyakorlati alkalmazását, a fentebb érintett elveknek gyakorlati szemléltető példájául 4 darab „A. B. C. D.” betűvel jelölt tárgyalási **jegyzőkönyvi mintát**, u. n. külön jegyzőkönyvi mellékletekkel (1894:XVI. t.-cz. 60., 67. 70. §-okhoz) és a tárgyalási jegyzőkönyvből szó szerint lemásolt „a. b. c. d.” betűvel megjelölt osztályt tartalmazó **kivonatokat** mutatunk be.

Kitöltöttük ezeket egyszerű, de a vidéken gyakorta előforduló esetekkel azért, mert úgy véljük, hogy a minták gyakorlati használhatóságát az esetek tüntetik fel.

Nem a mintákba foglalt egyszerű, mindennapos eseteket, hanem magát a minta szövegét, ennek elhelyezését, beosztását tartjuk kitűzött célunk, a munka lehető könnyítése, egyszerűsítése szempontjából lényegesnek. Tudjuk jól, hogy a jegyzőkönyv tartalma mindig a felforgó eset körülményeitől fog függeni és aszerint irrandó. Az esetek változatai pedig szinte kimeríthetetlenek.

A minta megszerkesztésénél arra törekedtünk, hogy az, megfelelő üres helyek szabadon hagyása mellett használható legyen, ha egy, vagy több az örökös, ha egy, vagy több az örökös, ha törvényi, végrendeleti, avagy szerződési öröklés esete forogna is fenn.

„E” betű jelzéssel a hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvnek egy kitöltetlen mintáját is bemutatjuk.

A minta I., II., III. főpontjai felölelik az örökösöket, a hagyatéki vagyont, az örökösödési nyilatkozatot (jogcímmel), az örökösödési jogot, hányadot, a hagyaték átadása iránti kérelmet, az érdekeltek megállapodásait. Mindezek a ténybeli megállapítások és megállapodások együttevén alkotják az **osztályt**.

A mintának I., II., III. pontjain kívül eső, vagyis bevezető (első oldallap) részében üresen hagyott hely, az érdekelteknek a halálesetfelvételi ív (örökösök), a hagyatéki leltár (hagyatéki

vagyonra) helyesbítésére, kiegészítésére, végrendelet, vagy öröklési szerződés létezése esetén a végrendelet, vagy öröklési szerződés elfogadására érvényességének elismerésére vonatkozó észrevételei és nyilatkozatai felvételére szolgál, úgy hogy ezek következtében a jegyzőkönyvnek I., II. pontjai már az előzőleg esetleg helyesbített ténybeli adatokat tüntetik fel s így az ezen pontok alatt foglalt, megállapított eredmények szószerint másolhatók le a jegyzőkönyvből a kivonatba.

A III-ik pont alá esnek az örökösödési nyilatkozatok, a Királyhágón túl az örökös jelentkezések (öröklési jogcímek, törvényi, végrendeleti, öröklési, szerződési), az öröklési hányadok és a hagyaték átadása iránti kérelmek, megegyezések, akár vagyonszösségben maradnak az örökösök határozott hányadokban, akár telekkönyvi részletes, helyrajzi számok szerinti, esetleg vázrajz melletti felosztással.

Itt kell feltüntetni az esetleges lemondásokat, az 1894 : XVI. t.-cz. 60., 70. és 94. §-aiban foglalt eseteket a vonatkozó okiratoknak, vagy külön jegyzőkönyveknek a jegyzőkönyvhöz való csatolása mellett.

Idetartoznak a tárgyaláson meg nem jelenések jogi következményeinek megállapításai az 1894 : XVI. t.-cz. 63., 65., 66. §-ai értelmében, valamint végrendeleti, vagy szerződési öröklésnél az 1894 : XVI. t.-cz. 77., 78., 81. és 82. §-aiban a köteles rész, az utóöröklési jog, az özvegyi jog és a hagyomány biztosítására vonatkozó intézkedések.

Azon ritkán előforduló esetben, amidőn az örökösök közül kétszeri szabályszerű s az 1894 : XVI. t.-cz. 62. §-a értelmében történt idézésre senki sem jelent meg, a hagyatéki tárgyaláson az örökösök, a hagyatéki vagyon az örökösödési jog és hányad a hagyatéki ügyiratok adatai alapján a tárgyalással megbízott közjegyző által a tárgyalási jegyzőkönyvben megállapítandó és a hagyaték ezen hivatalból teljesített megállapítás alapján lesz az örökösöknek átadandó.

* * *

Ha azt vetné fel valaki a közölt minta ellen, hogy abban az „osztály” főcím nincs a szokásos helyen, t. i. a hagyaték átadása iránti kérelmi résznél alkalmazva, erre nézve a következőket jegyezzük meg:

1. Kifejtett nézetünk szerint az örökösödési eljárásban az osztály alá, illetőleg az osztály fogalmához tartoznak: az örökösök, a hagyatéki vagyon, az örökösödési jog, hányad (örökrész) megállapításai elsősorban és csak azután a hagyatéki vagyon felosztása, átadása.

2. A novella a közjegyzőnek a tárgyalási jegyzőkönyvből osztályt tartalmazó szószerinti kivonat készítését teszi kötelességévé. Az osztály főcím tehát úgy használandó a tárgyalási jegyzőkönyvben, hogy ezen főcím alatt előforduló szöveg képezhesse a kivonat szövegét és illetőleg az átadó végzés tartalmát minden törvényes kellékekkel együtt.

3. A tárgyalási jegyzőkönyv a törvényes kellékek befoglalása mellett munkakímélés czéljából akképen szövegezendő és szerkesztendő meg, hogy abból az osztályt tartalmazó szószerinti kivonat egyszerűen lemásolható legyen, mert a kivonat külön fogalmazása a novella értelmében díjazás alá nem esik s így a külön fogalmazási munkát mellőzni kell.

Ezek szerint a bemutatott minta a fent érintett okból alapos kifogás alá nem eshetik.

Egyébként a czélszerűbben megszerkesztett mintát szívesen látjuk, mert főczélunk a novella által reánk mért sok munka és kevés díjazás mellett csak az lehet, hogy súlyos terheinket lehetőleg apasszuk és egyszerűsítsük.

Azonban sejtelmünk az, hogy örökösödési eljárásunk egyszerűsítését czélzó novellával minden jó szándéktól vezérelt egyszerűsítés daczára körülbelül mi is úgy fogunk járni, mint annak idején ama bizonyos közigazgatási hatóság, amelyik a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó rendelkezés életbeléptekor állítólag így írt fel a Ministerhez: „Tekintettel a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó rendeletre, ennek végrehajtása érdekében tisztelettel vagyunk bátrak kisegítő személyzet kirendelését kérni.”

A különbség köztünk az, hogy a közigazgatási hatóságok jogos kéréseit rendszerint teljesítik is, a közjegyzőket sohasem.

Sürgessük tehát örökösödési eljárásunk reformját!

* * *

I r a t m i n t á k . ***A)**

148/1912 k. hagy. szám.

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett *Beszterczen* 1912. évi *április* hó 20. napján *N. N.* . . . . *i* kir. közjegyző által a *Sófalván* 1912. január hó 15. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt *Kis Pál földműves, volt sófalvai lakos* hagyatéka ügyében a *beszterczei* kir. járásbiróságnak 1912. *Ö* 160/3. számú megbízó végzése alapján.

Jelen voltak: az alulírottak.

Alulírott megjelent érdekelt felek előtt, akik személyazonosságukat a neveikre kiállított, a mai tárgyalásra szóló előmutatott idézésekkel igazolták, felolvastattak és az általuk értett nyelven megmagyaráztattak az örökhagyó . . . halásetfelvételi íve . . . a hagyatékleltár. . . . .

és az összes többi hagyatéki iratok is, melyekre nézve kijelentik, hogy azokat a tárgyalás alapjául elfogadják, de a hagyatéki leltárba pótlólag felvenni kérik a hagyatékhöz tartozó, azonban örökhagyó nevén nem álló, a sófalvai 6. számú tjkvben A + 1 sorszám alatt foglalt ingatlant, melyet Kovács Pál földműves sófalvai lakos telekkönyvi tulajdonos az 1894. XVI. t.-cz. 67. §-a alapján e tárgyban felvett 1 % alatt ide mellékelt külön jegyzőkönyvben a hagyatéknak átengedett. Ezen ingatlan becsértékét illetékiszabás céljából 200 koronában adják fel.

Ezek után, minthogy érdekelt felek előadják, hogy a hagyatéki . . . ra sem az örökösödési jog, sem az örökösödési hányad, vagy örökrész nem vitás, ennél fogva úgy az örökösök, mint a hagyatéki vagyon megállapítása, valamint a hagyatéki átadása tekintetében is létrejött osztályt jegyzőkönyvbe foglalni kérik a következőképen:

* A szövegnek dült betűvel nyomtatott része az esetnek megfelelő kiegészítést tünteti fel. A < > jelek közé foglalt rész képezi a készitendő kivonatnak szószerint lemásolandó szövegét.

< osztály.

Az örökhagyó . . . halásetfelvételi íve . . . . .
 . . . . . hagyatéki leltára . . . . .
 a telekjegyzőkönyvek és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítatik, hogy örökhagyó . . . nak örökösei, és pedig:

I.

Törvényes örökösök:

1. Özv. *Kis Pálné* szül. *Nagy Róza*, örökhagyó házastársa,
  2. *Kis István* } örökhagyó gyermekei,
  3. *Kis Péter* }
- mindnyájan földművesek, sófalvai lakosok.

II.

Örökhagyó . . . hagyatéka áll:

Cselekvő-állapot

ingókban: . . . . . 400 K

ingatlanokban:

1. az 1 % alatt mellékelt külön jegyzőkönyv alapján a sófalvai 6. számú tjkvben A + 1 sorsz. alatti ingatlan egészben,
  2. a sófalvai 10. számú tjkvben A + 1—4 sorszámok alatt felvett ingatlanok fele részben,
  3. a sófalvai 12. számú tjkvben A + 1—2 sorszámok alatti ingatlanok egészben . . . . . 4200 K — f.,
- a cselekvő állapot összege . . . . . 4600 K — f.,
 szenvedő állapot . . . . . 1600 K — f.,
 melyből okmányokkal igazoltatott 1000 K
- örökösök részére hagyatéki . . . . . 3000 K.

III.

Örökhagyó . . . fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyona felosztásához feltételelesen a leltár jogkedvezmények fentartása mellett tör-

*

vényi jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek az alább írt hányadrészekben, akik tekintettel:

1-ször a 2 % alatt mellékelt az 1894: XVI. t.-cz. 60. §-a alapján felvett külön jegyzőkönyvre, mely szerint örökhagyó házastársa a sófalvai 10. számú tjkvben A + 1—4 sorszámok alatt felvett, fele részben az ő tulajdonát képező ingatlan jutalékait vagyonekülönítés jogcímen 2000 K értékben osztály alá bocsátotta;

2-szor a 3 % alatt csatolt az 1894: XVI. t.-cz. 70. §-a értelmében külön jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatokra;

3-szor a 4 % alatt mellékelt Sófalván 1912. évi február 25-ikén kelt adásvevési szerződésre kéri a hagyaték . . . átadását a következőképen:

1. Kis István tulajdoni osztályrészebe kapja a sófalvai 10. sz. tjkvben 311, 312, 313 helyrajzi számok alatti ingatlanokat és a 314 helyrajzi szám alatt felvett ingatlanból az ide % alatt mellékelt vázrajz szerint az „A” jellel megjelölt új részletet.

2. Kis Péter tulajdoni osztályrészebe kapja a sófalvai 10. sz. tjkvben a 315, 316, 317 hrszámok alatti ingatlanokat és a vázrajz szerint a 314 hrszám alatt felvett ingatlanból a „B” jellel megjelölt új részletet.

3. Özv. Kis Pálné szül. Nagy Róza tulajdoni osztályrészebe kapja a sófalvai 6. sz. tjkvben 180, 181 hrszámok alatt felvett ingatlant és a hagyatéki összes ingóságokat.

4. Bodó Károly földműves, sófalvai lakos, tényleges birtoklás jogcímen a 3 % alatt mellékelt külön jegyzőkönyv szerint kapja a sófalvai 12. sz. tjkvben 512 hrszám alatt felvett ingatlant.

5. Kun József földműves sófalvai lakos tulajdonába kapja a 4 % alatt mellékelt szerződés alapján adásvevés jogcímen a sófalvai 12. sz. tjkvben 513 hrszám alatt felvett ingatlant.

6. Ezen osztály szerint nyert vagyonrész után minden érdekelt fél külön-külön fizeti a kiszabandó kincstári illetékeket. >

Végül egyértelműleg kéri érdekeltek a bíróság beleegyezését abba, hogy ez osztályban, illetőleg a fentiek szerint mellékelt külön jegyzőkönyvekben és szerződésben foglalt ingatlanok az örökhagyó nevében közvetlenül a jogszerzők telekkönyvi tulajdonul kebleztésenek be, mivelből a mellékelt okmányok a hagyatékátadó végzéssel együtt tétessenek át az illetékes tjkvi hatósághoz.

A jegyzőkönyv felolvasás stb. Díjfelszámítás.

*

ad: A)

148—1912. közj. szám.

1912. Ö. 160/3 jbirói szám.

1.

KÜLÖN JEGYZŐKÖNYV.

az 1894: XVI. t.-cz. 67. §-a alapján.

Felvétellett Beszterczen 1912. április hó 20 napján N. N. . . . i kir. közjegyző által a Sófalván 1912. évi január hó 15. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt Kis Pál földműves, volt sófalvai lakos hagyatéka ügyével kapcsolatban.

Jelen voltak: alulirottak.

1. Kovács Pál földműves, sófalvai . . . . .

lakos ezennel elismeri és kijelenti, hogy a sófalvai 6. számú telekjegyzőkönyvben A + 1 sor, 180 és 181 . . . . .

helyrajzi számok alatt felvett és tulajdonul javára bekeblezett ingatlant Kis Pál földműves, volt sófalvai lakos örökhagyónak 200 K vételárért, — melyet még örökhagyótól megkapott — eladta, ... ennél fogva ezen ingatlan adásvevés jogcímen fentnevezett örökhagyó . . . . tulajdonát, illetve hagyatékát képezi . . . . . miért is beleegyezik, hogy a fentírt ingatlan . . . . . tulajdonjoga nevezett örökhagyó . . . . . illetve örökösei javára az 1894: XVI. t.-cz. 67. §-a alapján telekkönyvileg bekebleztessék.

2. *Alulírottak*, ...
mint fentnevezett örökhagyónak a hagyatéki tárgyalási jegyző-
könyvben igazolt örökösei, illetőleg jogutódjai az 1. pont alatt tett
nyilatkozatot elfogadják.

3. *Érdekeltek* kérik ezt a külön jegyzőkönyvet a fentírt hagyatéki
ügyben hozandó átadó végzéssel együtt a benne foglalt jogok
bejegyzése végett az illetékes telekkönyvi hatósághoz átteni . . . . .

A jegyzőkönyv felolvasás és a feleknek saját anyanyelven
történt megmagyarázás után helybenhagyatván, aláíratott.

*

ad: A)

148—1912. közj. szám.

1912. Ö. 160/3. j. szám.

2.

KÜLÖN JEGYZŐKÖNYV.

az 1894: XVI. t.-cz. 60. §-a alapján.

Felvéttetett *Beszterczen* 1912. évi *április* hó 20. napján *N. N.*
. . . . *i* kir. közjegyző által a *Sófalván* 1912. évi *január* hó 15.
napján végrendelet hátrahagyása *nélkül* elhalt *Kis Pál földműves,*
volt sófalvai lakos hagyatéka ügyével kapcsolatosan.

Jelen voltak: az alulírottak.

1. *Özv. Kis Pálné, szül. Nagy Róza,* . . . . .

. . . . .
mint fentnevezett örökhagyónak hagyatéka . . . . . ügyében a
fentírt szám alatt felvett tárgyalási jegyzőkönyvben igazolt örö-
köse . . . . az 1894: XVI. t.-cz. 60. §-a alapján ezennel örök-
hagyó . . . . hagyatékába osztály alá bocsátja *vagyonelkülönítés*
jogczimén a saját külön tulajdonát képező, a *sófalvai 10.* . . . .
számú telekjegyzőkönyvben *A + 1—4 sorszámok és 311, 312,*

313, 314, 315, 316, 317 helyrajzi számok alatt felvett ingatlanokból
öt illető *felerész jutalékát* . . . . . 2000 K — f.
azaz: *kétezer korona* becsértékben és beleegyezik, hogy ezen
ingatlan *jutalékaira* nézve a tulajdonjog az örökhagyó . . . . .
hagyatéka, illetőleg a fenthivatkozott tárgyalási jegyzőkönyvben
igazolt örökösei vagy jogutódjai javára az ott létesített osztály
érteelmében telekkönyvileg bekebeleztessek.

2. *Alulírottak*, mint fentnevezett örökhagyónak a fentírt szám
alatt felvett tárgyalási jegyzőkönyvben igazolt örökösei, illetőleg
jogutódjai az előző pont alatt tett osztály alá bocsátását ezennel
elfogadják.

3. *Érdekeltek* kérik ezt a külön jegyzőkönyvet a fentírt hagyatéki
ügyben hozandó átadó végzéssel együtt a benne foglalt jogok
bejegyzése végett az illetékes telekkönyvi hatósághoz átteni . . . . .

A jegyzőkönyv felolvasás és a feleknek saját anyanyelven
történt megmagyarázás után helybenhagyatván, aláíratott.

*

ad: A)

148/1912. k. hagy. sz.

1912. Ö. 160/3. j. bírói sz.

3.

KÜLÖN JEGYZŐKÖNYV

az 1894: XVI. t.-cz. 70. §-a alapján.

Felvéttetett *Beszterczen* 1912. évi *április* hó 20. napján
N. N. . . . . *i* kir. közjegyző . . . . által, a *Sófalván* 1912. *január*
hó 15. napján elhalt *Kis Pál földműves volt sófalvai lakos* hagyatéka
ügyével kapcsolatban.

Jelen voltak: alulírottak.

1. *Alulírottak*, ...
mint örökhagyó . . . . . nak a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvben

igazolt örökösei illetőleg jogutódjai ezennel elismerik, hogy a sófalvai 12. sz. telekjegyzőkönyv . . . . . ben. A + 1 sor 512

helyrajzi szám alatt felvett és tulajdonul fentnevezett örökhagyó javára bekeblezett ingatlan téves helyszínelés folytán jutott az örökhagyó tulajdonába és ezen ingatlant 30 év óta Bodó Károly földműves, sófalvai lakos tartja birtokában s használatában, ennél fogva ezen ingatlan tényleges birtoklás jogcímén fentnevezett Bodó Károly . . . . . tulajdonát képezi . . . . . miért is beleegyeznek, hogy a fentirt ingatlan . . . . . tulajdonjoga előbb nevezett . . . . . javára az 1894:XVI. t.-cz. 70. §-a alapján telekkönyvileg bekebleztessék.

2. Bodó Károly földműves, sófalvai lakos . . . . .

a fenti 1. pontban tett nyilatkozatot elfogadja . . . . .

3. Érdekeltek kérik ezt a külön jegyzőkönyvet a fentirt hagyatéki ügyben hozandó átadó végzéssel együtt az illetékes telekkönyvi hatósághoz áttenni és beleegyezni, hogy annak alapján a benne írt ingatlan . . . . . az örökhagyó . . . . . nevéől közvetlenül a jogszerző . . . . . tulajdonául kebleztessék be.

A jegyzőkönyv felolvasás és a feleknek saját anyanyelven történt megmagyarázás után helybenhagyatván, aláíratott.

*

a)

$\frac{148}{1912}$ kj. hagy. sz.

K I V O N A T

a Sófalván 1912. évi január hó 15. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt KIS PÁL, földműves, volt sófalvai lakos hagyatéka ügyében N. N. beszterczi kir. közjegyző által Beszterczen 1912. évi április hó 20. napján a beszterczi kir. járás-bíróságnak 1912. Ö. 160/3. számú megbízó végzése alapján felvett tárgyalási jegyzőkönyvből

„osztály.

Az örökhagyó halálessetfelvételi íve, hagyatéki leltára, a telekjegyzőkönyvek és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítatik, hogy örökhagyónak örökösei, és pedig:

I.

Törvényes örökösök:

1. Özv. Kis Pálné szül. } örökhagyó házastársa
Nagy Róza
2. Kis István } örökhagyó gyermekei
3. Kis Péter } örökhagyó gyermekei
mindnyájan földművesek, sófalvai lakosok.

II.

Örökhagyó hagyatéka áll:

Cselekvő állapot

ingókban . . . . . 400 K
ingatlanokban:

1. az % alatt mellékelt külön jegyzőkönyv alapján a sófalvai 6. számú tjkönyvben A + 1 sorsz. alatti ingatlan egészben,	
2. a sófalvai 10. számú tjkönyvben A + 1—4 sorszámok alatt felvett ingatlanok fele részben,	
3. a sófalvai 12. számú tjkönyvben A + 1—2 sorszámok alatti ingatlanok egészben	4200.— K
a cselekvő állapot összege:	4600.— K
szenvendő állapot	1600.— „
melyből okmányokkal igazoltatott	1000.— „
tiszta hagyaték:	3000.— K

III.

Örökhagyó fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyonához feltételesen a leltár jogkedvezményének fentartása mellett törvényi

jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek az alább írt hányadrészekben, akik tekintettel:

1-ször a 2 % alatt mellékelt, az 1894:XVI. t.-cz. 60. §-a alapján felvett külön jegyzőkönyvre, mely szerint örökhagyó házastársa a sófalvai 10. számú tjkönyvben A + 1—4 sorszámok alatt felvett, fele részben az ő tulajdonát képező ingatlan jutalékait vagyonekülönítés jogcímen 2000 K értékben osztály alá bocsátotta;

2-szor a 3 % alatt csatolt, az 1894:XVI. t.-cz. 70. §-a értelmében külön jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatokra;

3-szor a 4 % alatt mellékelt, Sófalván 1912. évi február hó 25-ikén kelt adásvevési szerződésre, kéri a hagyaték átadását a következőképen:

1. Kis István tulajdoni osztályrészébe kapja: a sófalvai 10. számú tjkönyvben 311, 312, 313 helyrajzi számok alatti ingatlanokat és a 314 helyrajzi szám alatt felvett ingatlanból az ide % alatt mellékelt vázrajz szerint az „A” jellel megjelölt új részletet.

2. Kis Péter tulajdoni osztályrészébe kapja: a sófalvai 10. számú tjkönyvben 315, 316, 317 hrszámok alatti ingatlanokat és a vázrajz szerint a 314. hrszám alatt felvett ingatlanból a „B” jellel megjelölt új részletet.

3. Özv. Kis Pálné szül. Nagy Róza tulajdoni osztályrészébe kapja: a sófalvai 6. sz. tjkönyvben 180, 181 hrszámok alatt felvett ingatlant és a hagyatéki összes ingóságokat.

4. Bodó Károly földműves, sófalvai lakos, tényleges birtoklás jogcímen 3 % alatt mellékelt külön jegyzőkönyv szerint kapja a sófalvai 12. sz. tjkönyvben 512 hrszám alatt felvett ingatlant.

5. Kun József földműves sófalvai lakos, tulajdonába kapja: a 4 % alatt mellékelt szerződés alapján adásvevés jogcímen a sófalvai 12. sz. tjkönyvben 513 hrszám alatt felvett ingatlant.

6. Ezen osztály szerint nyert vagyonrész után minden érdekelt fél külön-külön fizeti a kiszabandó kincstári illetéket.

*

B)

130/1912 k. hagy. szám.

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett *Beszterczen* 1912. évi április hó 10. napján *N. N.* . . . . *i* kir. közjegyző által *Sófalván* 1912. évi január hó 4. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt *Nagy János földműves, volt sófalvai lakos* hagyatéka ügyében a *beszterczei* kir. járásbírósnak 1912. Ö. 150/3. számú megbízó végzése alapján.

Jelen voltak: az alulírottak.

Alulírott megjelent érdekelt felek előtt, akik személyazonosságukat a neveikre kiállított, a mai tárgyalásra szóló előmutatott idézésekkel igazolták, felolvastattak és az általuk értett nyelven megmagyaráztattak az örökhagyó . . . halálesetfelvételi íve . . . a hagyatékletlár . . . . .

és az összes többi hagyatéki iratok is, melyekre nézve kijelentik, hogy azokat a tárgyalás alapjául elfogadják, de mégis azzal, hogy a hagyatéki letlár *Nagy Péter, Nagy Pál és kiskorú Nagy Erzsébet képviselőjében özv. Nagy Györgyné szül. Kovács Juliánna gyámánya kéri kiegészíteni az abból kimaradt, de szintén örökhagyó hagyatékához tartozó két darab fejős tehénnel 300 korona becsértékben.*

Özv. Nagy Jánosné szül. Szabó Klára örökhagyó házastársa tiltakozik a letlárnak fenti örökösstársai által kért kiegészítése ellen, tagadja, hogy a két fejős tehén az örökhagyó hagyatékához tartoznék. Állítja, hogy azok az ő tulajdonait képezik, mert azokat örökhagyó még életében neki ajándékozta.

E vitás ingókra az egyezség örökösök között megkíséreltetett, de nem sikerült.

Ezek után, minthogy érdekelt felek előadják, hogy a hagyaték . . . ra sem az örökösödési jog, sem az örökösödési hányad, vagy örökrész nem vitás, ennél fogva úgy az örökösök, mint a hagyatéki vagyon megállapítása, valamint a hagyaték átadása tekintetében is létrejött osztályt jegyzőkönyvbe foglalni kéri a következőképen:

< „osztály.

Az örökhagyó . . . halálesetfelvételi íve . . . . .
 . . . . . hagyatéki leltára . . . a telekjegyzőkönyvek és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítatik, hogy örökhagyó . . . örökösei és pedig:

I.

törvényes örökösök.

1.. özv. Nagy Jánosné szül. Szabó Klára	}	örökhagyó házastársa,
2. Nagy Péter		
3. Nagy Pál	}	örökhagyó gyermekei,
4. Nagy István		
5. Nagy József		
6. Nagy György örökhagyó gyermeke, aki azonban örökhagyó előtt elhalván, helyébe lép gyermeke: kiskorú Nagy Erzsébet, képviselve édesanyja özv. Nagy Györgyné szül. Kovács Juliánna által.		
- Az összes örökösök földművesek, sófalvai lakosok.

II.

Örökhagyó . . . hagyatéka áll:

Cselekvő állapot.

Ingókban: a leltár I. rész 1—10. tételei alatt . . . . . 500 K

ingatlanokban:

1. a sófalvai 2. számú tjkvben A + 1—12 sorszámok alatt egészben,	
2. a sófalvai 8. számú tjkvben A + 1—5 sorszámok alatt felerészben	2000 K — f.,
a cselekvő állapot összege	2500 K — f.,
szenvető állapot	1000 K — f.,
mely egészen igazoltatott	— K — f.,
tiszta hagyaték	1500 K — f.,

II.

Örökhagyó . . . fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyonához* feltételesen, a leltár jogkedvezményének fentartása mellett törvényi jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek és pedig az I. fő, 1, 2, 3. alpontok alatt nevezett örökösök saját neveikben, az I. fő-, 6. alpont alatt irt kiskorú nevében pedig a gyámánya az alább irt hányadrészekben, akik tekintettel arra:

1-ször, hogy a jelenlévő Nagy István örökös kijelenti, hogy öröklési igényéről Nagy Péter, Nagy Pál és kiskorú Nagy Erzsébet örökösstársai javára lemond s utóbb nevezettek, illetőleg is a kiskorú nevében a gyámánya, a lemondást elfogadják,

2-szor, hogy a tárgyaláson meg nem jelent Nagy József örökös öröklési igényét az örökösstársak azon okból, mert őt az örökhagyó öröklési igényére nézve még életében kielégítette, — el nem ismerik, kéri a hagyaték . . . átadását a következőképen:

osztatlan közös tulajdonul:

$\frac{1}{3}$ -ad részben Nagy Péternek,

$\frac{1}{3}$ -ad részben Nagy Pálnak,

$\frac{1}{3}$ -ad részben kiskorú Nagy Erzsébetnek,

megterhelve az egész hagyatékot $\frac{1}{6}$ -od részben özv. Nagy Jánosné szül. Szabó Klára életfogytiglani haszonélvezeti jogával.

Örökösök között — a hagyatéki leltárba fel nem vett tárgyakon kívül örökhagyó után állítólag még maradt hagyatéki ingó dolgokra nézve — megkísérlett egyezség nem sikerülvén, ezen vitás kérdés a hagyaték átadását nem akadályozza, hanem érdekelteknek ebbeli vitás igényük érvényesítése az 1894: XVI. t.-cz. 73. §-a értelmében a törvény rendes útjára hagyatik fenn. >

A jegyzőkönyvfelolvasás stb.

Díj stb.

[Aláírások.]

Folytatott 1912. évi május hó 10-én.

A ./. alatt ide mellékelte, az előadói ívhez csatolt vétív alapján megállapítom, hogy:

* A Királyhágón túl: „örökösökül jelentkeznek.“

< Nagy József örökös a hagyatéki tárgyaláson másodízben szabályszerű idézés dacára sem jelenvén meg, netáni igényei az 1894: XVI. t.-cz. 63. §-a értelmében figyelembe nem vehetők. >
Kmf.

N. N.
kir. közjegyző.

b)

$\frac{130}{1912}$ kj. hagy. sz.

K I V O N A T

a Sófalván 1912. évi január hó 4. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt NAGY JÁNOS, földműves, volt sófalvai lakos hagyatéka ügyében N. N. . . . beszterczei kir. közjegyző által, Beszterczén 1912. évi április hó 10. napján a beszterczei kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 150/3. számú megbízó végzése alapján felvett tárgyalási jegyzőkönyvből:

„o s z t á l y.

Az örökhagyó halálesszférvételi íve, hagyatéki leltára, a telekjegyzőkönyvek és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítatik, hogy örökhagyónak örökösei, és pedig:

I.

Törvényes örökösök:

1. özv. Nagy Jánosné szül. Szabó Klára	}	örökhagyó házastársa,
2. Nagy Péter,		
3. Nagy Pál,	}	örökhagyó gyermekei,
4. Nagy István,		
5. Nagy József,		
6. Nagy György örökhagyó gyermeke, aki azonban örökhagyó előtt elhalván, helyébe lép gyermeke: kiskorú Nagy Erzsébet, képviselve édesanyja özv. Nagy Györgyné szül. Kovács Juliánna által.		

Az örökösök földművesek, sófalvai lakosok.

II.

Örökhagyó hagyatéka áll:

C s e l e k v ő á l l a p o t:

ingókban: a leltár I. rész 1—10 tételei alatt	500.— K
ingatlanokban:	
1. a sófalvai 2 sz. tjkönyvben A + 1—12 sorszámok alatt egészben,	
2. a sófalvai 8 számú tjkönyvben A + 1—6 sorszámok alatt fele részben	2000.— K
a cselekvő állapot összege	2500.— K
szenvető állapot	1000.— K
mely egészen igazoltatott:	
tiszta hagyaték	1500.— K

III.

Örökhagyó fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyonához feltételesen a leltár jogkedvezményének fentartása mellett törvényi jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek és pedig az I. fő, 1, 2, 3. alpontok alatt nevezett örökösök saját neveikben, az I. fő, 6. alpont alatt irt kiskorú nevében pedig a gyámánya az alább irt hányadrészekben, akik tekintettel arra:

1-ször, hogy a jelenlévő Nagy István örökös kijelenti, hogy öröklési igényéről Nagy Péter, Nagy Pál és kiskorú Nagy Erzsébet örököstársai javára lemond s utóbb nevezettek, illetőleg is a kiskorú nevében a gyámánya, a lemondást elfogadják,

2-ször, hogy a tárgyaláson meg nem jelent Nagy József örökös, öröklési igényét az örököstársak azon okból, mert őt az örökhagyó öröklési igényére nézve még életében kielégítette, — el nem ismerik, kéri a hagyaték átadását a következőképen:

osztatlan közös tulajdonul

 $\frac{1}{3}$ -ad részben Nagy Péternek, $\frac{1}{3}$ -ad részben Nagy Pálnak,

$\frac{1}{3}$ -ad részben kiskorú Nagy Erzsébetnek, megterhelve az egész hagyatékot $\frac{1}{6}$ -od részben özv. Nagy Jánosné szül. Szabó Klára, életfogytiglani haszonélvezeti jogával.

Örökösök között a hagyatéki leltárba fel nem vett tárgyakon kívül örökhagyó után állítólag még maradt hagyatéki ingó dolgokra nézve — megkísérlett egyezség nem sikerülvén, ezen vitás kérdés a hagyaték átadását nem akadályozza, hanem érdekelteknek ebbeli vitás igényük érvényesítése az 1894:XVI. t.-cz. 73. §-a értelmében a törvény rendes útjára hagyatik fenn.

Nagy József örökös a hagyatéki tárgyaláson másodizbeni szabályszerű idézés daczára sem jelenvén meg, netaláni igényei az 1894:XVI. t.-cz. 63. §-a értelmében figyelembe nem vehetők.

*

C)

103—1912. k. hagy. szám.

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett *Beszterczén* 1912. évi április hó 25. napján *N. N.* . . . . *i* kir. közjegyző által *Beszterczén* 1911. évi december 20. napján végrendelet hátrahagyása mellett elhalt *Nagy János földműves volt sófalvai lakos* hagyatéka ügyében, a *beszterczei* kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 136/3. számú megbízó végzése alapján.

Jelen voltak: az alulírottak.

Alulírott megjelent érdekelt felek előtt, akik személyazonosságukat a neveikre kiállított, a mai tárgyalásra szóló előmutatott idézésekkel igazolták, felolvastattak és az általuk értett nyelven megmagyaráztattak, az örökhagyó halálesetfelvételi íve, a hagyatéki leltár, továbbá az örökhagyó által hátrahagyott, a *beszterczei* kir. közjegyző előtt 5/1910. ügysz. alatt közjegyzői okiratba foglalt végrendelet és az összes többi hagyatéki iratok is, melyekre nézve kijelentik, hogy azokat a tárgyalás alapjául elfogadják, a végrendeletet érvényesnek elismerik . . . . .

Ezek után, minthogy érdekelt felek előadják, hogy a hagyatéka sem az örökösödési jog, sem az örökösödési hányad, vagy örökrész nem vitás, ennél fogva úgy az örökösök, mint a hagyatéki

téki vagyon megállapítása, valamint a hagyaték átadása tekintében is létrejött osztályt jegyzőkönyvbe foglalni kérik a következőképen:

< „osztály.

Az örökhagyó . . . . halálesetfelvételi íve, a *beszterczei* közjegyző által 5/1910. ügysz. alatt közjegyzői okiratba foglalt végrendelete, ... hagyatéki leltára, ... a telekjegyzőkönyv . . . . és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítottatik, hogy örökhagyónak örökösei, és pedig:

I.

a) törvényes örökösök:

1. özv. Nagy Jánosné	}	örökhagyó házastársa,
szül. Kiss Róza		
2. Nagy Albert,	}	örökhagyó testvérei,
3. Nagy Jenő		

II.

b) végrendeleti örökösök:

1. Általános végrendeleti örökösök: a fent 1—2. alatt nevezett törvényes örökösök.

2. Utóörökös: a fent 3. alatt nevezett törvényes örökös, aki az utóöröklési jogot elfogadólag tudomásul veszi.

3. Hagyományos: kiskorú Nagy Róza, örökhagyónak az unokahuga, képviseli édes atyja, a fentnevezett Nagy Albert, aki képviseltje nevében kijelenti, hogy a hagyományt elfogadja. . . . .

II.

Örökhagyó hagyatéka áll:

Cselekvő állapot.

Ingókban	1200 K — f
.....	
.....	
Ingatlanokban :	
a sófalvai 4. számú telekjegyzőkönyvben 1—8. rendszámok alatt egészben az örökhagyó nevében felvett ingatlanok	8000 K — f
a cselekvő állapot összege	9200 K — f
szervedő állapot, mely igazoltatott	4800 K — f
tiszta hagyaték	4400 K — f

III.

Örökhagyó . . . fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyónához* feltételesen a leltár jogkedvezményének fentartása mellett végrendeleti jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek a végrendeletben megszabott módon az alábbiak értelmében és annak kijelentése mellett, hogy a fentnevezett utóörökös, valamint hagyományos jogait elismerik, ezekkel a jogokkal megterhelve kéri a hagyaték . . . átadását a következőképen:

1. Özv. Nagy Jánosné szül. Kis Róza tulajdoni osztályrészébe kapja a leltározott ingóknak, valamint a sófalvai 4. sz. tjkvben 1—8. rendsz., 43, 54, 56, 75, 93, 98, 102, 104. hr. számok alatt felvett ingatlanoknak felerészét, megterhelve ezen ingatlan jutalékokat Nagy Jánosnak, vagyis az örökhagyó testvérének utóöröklési jogával, mely utóöröklési jog a fentlét ingatlanokból jutalékokra nevezett Nagy János javára feljegyzendő.

2. Nagy Albert tulajdoni osztályrészébe kapja a leltározott ingó-ingatlan vagyonnak felerészét és köteles leányának kiskorú Nagy Rózának férjhezmenetele alkalmával, vagy nagykorúságának elérésekor hagyomány címén 1000 azaz egyezer koronát kamattól nélkül kifizetni, mely hagyomány biztosítása végett 1000 azaz egy-

* A Királyhágón túli részekben „örökösökül jelentkeznek.“

ezer korona kamattól nélküli tőkeösszeg erejéig a zálogjog a sófalvai 4. sz. tjkvben 1—8. rendszámok alatt felvett ingatlanokból Nagy Albert jutalékára kisk. Nagy Róza javára bekebelezendő.

3. A hagyatéki terheket felerészben özv. Nagy Jánosné szül. Kis Róza, felerészben pedig Nagy Albert fizetik.“ >

A jkönyv stb.

*

c)

$\frac{103}{1912}$ kj. hagy. sz.

KIVONAT

a Beszterczen 1911. évi december hó 20. napján végrendelet hátrahagyása mellett elhalt NAGY JÁNOS, földműves, volt sófalvai lakos hagyatéka ügyében N. N. beszterczei kir. közjegyző által Beszterczen 1912. évi április hó 25. napján a beszterczei kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 136/3. számú megbízó végzése alapján felvett tárgyalási jegyzőkönyvből

„osztály.

Az örökhagyó halálessetfelvételi ive, a beszterczei közjegyző által 5/1910. ügyszám alatt közjegyzői okiratba foglalt végrendelete, hagyatéki leltára, a telekjegyzőkönyv és egyéb vonatkozó hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt felek meghallgatása és előadása alapján megállapítottatik, hogy örökhagyónak örökössei, és pedig:

I.

a) törvényes örökösök:

1. özv. Nagy Jánosné szül. Kis Róza	}	örökhagyó házastársa,
2. Nagy Albert		
3. Nagy Jenő	}	örökhagyó testvérei, földművesek, sófalvai lakosok.

II.

b) végrendeleti örökösök:

1. Általános végrendeleti örökösök: a fent 1—2. alatt nevezett törvényes örökösök.

2. Utóörökös: a fent 3. alatt nevezett törvényes örökös, aki az utóöröklési jogot elfogadólag tudomásul veszi.

3. Hagyományos: kiskoru Nagy Róza, örökhagyónak az unokahuga, képviseli édes atyja, a fentnevezett Nagy Albert, aki képviseltje nevében kijelenti, hogy a hagyományt elfogadja.

III.

Örökhagyó hagyatéka áll:

Cselekvő állapot:

ingókban:	1200.— K
ingatlanokban:	
a sófalvai 4. számú telekjegyzőkönyvben 1—8. rendszámok alatt egészben az örökhagyó nevében felvett ingatlanok	8000.— K
a cselekvő állapot összege:	9200.— K
szenvédő állapot, mely igazoltatott:	4800.— K
tiszta hagyaték:	4400.— K

IV.

Örökhagyó fentiek szerint megállapított hagyatéki vagyonához feltételesen, a leltár jogkedvezményének fentartása mellett, végrendeleti jogcímen örökösökül nyilatkoznak a fentebb megállapított érdekeltek a végrendeletben megszabott módon az alábbiak értelmében és annak kijelentése mellett, hogy a fentnevezett utóörökös, valamint hagyományos jogait elismerik, ezekkel a jogokkal megterhelve kérik a hagyaték átadását a következőképen:

1. özv. Nagy Jánosné szül. Kis Róza tulajdoni osztályrészébe kapja: a leltározott ingóknak, valamint a sófalvai 4. sz. tjkönyvben 1—8. rdszámok 43, 54, 56, 75, 93, 98, 102, 104. hrszámok alatt felvett ingatlanoknak felerészét, megterhelve ezen ingatlan

jutalékokat Nagy Jánosnak, vagyis az örökhagyó testvérének utóöröklési jogával, mely utóöröklési jog a fentirt ingatlanokból jutalékokra nevezett Nagy János javára feljegyzendő.

2. Nagy Albert tulajdoni osztályrészébe kapja: a leltározott ingó, ingatlan vagyonnak felerészét és köteles leányának, kiskoru Nagy Rózának férjhezmenetele alkalmával, vagy nagykorúságának elérésekor hagyomány czimén 1000.— azaz egyezer koronát kamat nélkül kifizetni, mely hagyomány biztosítása végett 1000.— azaz egyezer korona kamatnélküli tőkeösszeg erejéig a zálogjog a sófalvai 4. sz. tjkönyvben 1—8. rendszámok alatt felvett ingatlanokból NAGY ALBERT jutalékára kiskoru NAGY RÓZA javára bekeblezendő.

3. A hagyatéki terheket felerészben özv. NAGY JÁNOSNÉ szül. KIS RÓZA, felerészben pedig NAGY ALBERT fizetik.“

*

D)

10/1912. k. hagy. sz.

1912. Ö. 5/3. jb. szám.

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Beszterczen 1912. évi *április* hó 5. napján *N. N.* . . . . *i* kir. közjegyző által *Beszterczen* 1912. évi *január* hó 15. napján végrendelet hátrahagyása *nélkül* elhalt *Kun István földműves, volt beszterczei lakos* hagyatéka ügyében a beszterczei kir. járásbírósnak fentirt számú megbízása alapján.

A mai napra kitűzött tárgyaláson szabályszerűen idézett örökösök egyike sem jelent meg, ennél fogva eljáró kir. közjegyző az ügyiratok közt elfekvő haláleseti ív és leltár és egyéb ügyiratok alapján — minthogy örökösöknek sem örökösödési joguk, sem hányaduk nem vitás, — az örökösök, a hagyatéki vagyon és annak átadása tekintetében hivatalból megállapítja a következő osztályt.

< osztály:

Örökhagyónak örökösei és pedig

törvényes örökösök:

1. Kun Pál } örökhagyó gyermekei
2. Kun Péter }
földművesek, besztercei (Főtér 4. sz.) lakosok.

Hagyatéka:

1. Ingók . . . . . 20.— K
2. Ingatlanok a betekintett telekkönyvek alapján a besztercei 3. sz. tjkvben A + 1 sor szám alatti ingatlanok $\frac{1}{10}$ -ed része . . . . . 60.— K

Tesz az összes hagyaték: 80.— K

3. Terhek . . . . . —.— K

Marad tiszta hagyaték: 80.— K

Ez a hagyatéki vagyon a törvényes örökösödés elvei szerint illeti:

osztatlan közös tulajdoni joggal

$\frac{1}{2}$ -ed részben Kun Pált,
 $\frac{1}{2}$ -ed részben Kun Pétert. >

Meg nem jelent örökösök az 1894: XVI. t.-cz. 62. §-a szerint fent kitüntetett hányadrészeik közlése mellett újból fognak idéztetni. Kelt, mint fent.

N. N.
kir. közjegyző.

Folytatott 1912. évi április hó 24. napján.

< Örökösök a másodizben kitűzött tárgyaláson az 1894: XVI. t.-cz. 62. §-ában írt jogkövetkezmények terhe alatti szabályszerű idézésre sem jelenván meg, a hagyaték a fentebb megállapított módon nékiek átadandó. >

Az előadói ív és ahhoz csatolt vétívek .|. alatt ide mellékeltek. Kelt, mint fent.

N. N.
kir. közjegyző.

*

d)

10 kj. hagy. sz.
1912.

KIVONAT

a Beszterczen 1912. évi január hó 15. napján végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt KUN ISTVÁN földműves, volt besztercei lakos hagyatéka ügyében . . . . N. N. . . . . i kir. közjegyző . . . . által Beszterczen 1912. évi április hó 5. és 24. napján a besztercei kir. járásbiróságnak 1912. Ö. 5/3. számú megbízó végzése alapján felvett tárgyalási jegyzőkönyvből:

osztály:

Örökhagyónak örökösei és pedig törvényes örökösök:

1. Kun Pál } örökhagyó gyermekei,
2. Kun Péter }
földművesek, besztercei (Fő-tér 4. sz.) lakosok.

Hagyatéka:

1. Ingók . . . . . 20.— K
2. Ingatlanok a betekintett telekkönyvek alapján:
a besztercei 3. sz. tjkönyvben A + 1 sorszám alatti
ingatlanok $\frac{1}{10}$ -ed része . . . . . 60.— „

Tesz az összes hagyaték: 80.— K

3. Terhek . . . . . —.— „

Marad tiszta hagyaték: 80.— K

Ez a hagyatéki vagyon a törvényes örökösödés elvei szerint illeti:

osztatlan közös tulajdoni joggal:

$\frac{1}{2}$ -ed részben Kun Pált.

$\frac{1}{2}$ -ed részben Kun Pétert.

Örökösök a másodizben kitűzött tárgyaláson az 1894: XVI. t.-cz. 62. §-ában írt jogkövetkezmények terhe alatti szabályszerű idézésre sem jelenván meg, a hagyaték a fentebb megállapított módon nékiek átadandó.

*

E)

...../191 ... k. hagy. sz.

HAGYATÉKTÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétel . . . . . 1 . . . . . évi . . . . . hó
 . . . . . napján . . . . . kir. közjegyző
 . . . . . által . . . . . 1 . . . . . évi . . . . .
 hó . . . . . napján végrendelet hátrahagyása . . . . . elhalt:

..... hagyatéka ügyében a . . . . . kir.
 járásbíróságnak . . . . . számú megbízó végzése alapján.

Jelen voltak az alulírottak.

Alulírott megjelent érdekelt fel . . . . . előtt, aki . . személy-
 azonossága . . . . . a neve . . . . . kiállított, a mai tárgyalásra
 szóló előmutatott idézés . . . . . igazolt . . . . . felolvastattak és
 az által . . . . . értett nyelven megmagyaráztattak, az örökhagyó . . .
 halálesetfelvételi íve . . . . . a hagyaték leltár . . . . .

.....
 és az összes többi hagyatéki iratok is, melyekre nézve kijelenti . . . . .
 hogy azokat a tárgyalás alapjául elfogadja . . . . .

Ezek után, minthogy érdekelt fel . . . . . előadja . . . . . , hogy a
 hagyaték . . . . . ra sem az örökösödési jog, sem az örökös hányad,
 vagy örökrész nem vitás, ennél fogva úgy az örökös . . . . . , mint a
 hagyatéki vagyron megállapítása, valamint a hagyaték átadása
 tekintetében is létrejött osztályt jegyzőkönyvbe foglalni kéri . . . .
 a következőképen:

„osztály.

Az örökhagyó . . . . . halálesetfelvételi íve . . . . .

.....
 hagyatéki leltára . . . . . , a telekjegyzőkönyv . . . . . és egyéb vonatkozó
 hagyatéki iratok adatai, valamint az érdekelt fel . . . . . meghallgatása
 és előadása alapján megállapítottatik, hogy örökhagyó . . . . . nak
 örököse . . . . . és pedig:

I.

törvényes örökös . . . . .

E törvény és rendelet a kir. közjegyzőkre ellenérték nélküli nagy munkát ró, hogy a bíróságok munkaterhét könnyítse.

A gyakorlat embere azonban csakhamar reájön, hogy a közjegyzői kar ezen megterhelése daczára a tulajdonképeni cél, a bíróság könnyítése, e törvénycikkek és rendelet szoros betartása mellett nemcsak elérve nem lesz, hanem ellenkezőleg, a bíróságokra az eddiginél tetemesen több munka hárul, a rendeletben megszabott bélyegző pedig egyetlen esetben sem használható.

Az eddiginél több munkát ró a bíróra azzal, hogy:

1. A hagyaték áttanulása után meg kell állapítania, hogy a kivonat tartalmazza-e az 1894. évi XVI. törvény VII. fejezetében elősoroltakat. Tehát nemcsak a tárgyalási jegyzőkönyvet, hanem beleilleszkedve a kivonatot készítő kir. közjegyző gondolatmenetébe, a kivonatot is külön tanulmány tárgyává kell tennie.

2. A kivonat bírósági fogalmazványt képező egy példányát össze kell hasonlítani az eredeti tárgyalási jegyzőkönyv vonatkozó részeivel és szóról-szóra egyeztetni az osztályt tartalmazó részszel.

3. Szóról-szóra egyeztetnie kell a kivonat többi példányait a fogalmazványként szereplő példánnyal, az íráshibákat kijavítania, az esetleg tévesen kihagyott részeket pedig mindezeknek megjegyzésével pótolnia, mert enélkül az egyes példányokat eredeti átadó végzésként saját felelősségére ki nem adhatja.

4. A bélyegző félretételével reá kell vezetnie a példányokra a szükséges külön rendelkezéseket.

5. Ugyancsak a bélyegző félretételével oly záradékot kell a kivonatokra vezetnie, mely a közjegyző díjainak és költségeinek az 1894. évi XVI. t.-cz. 121. §-ban előirt megállapítását, a díjak és költségek ki nem fizetése esetében pedig a feleknek kötelezését is magában foglaló rendelkezést tartalmazzon.

6. Kétség elé állítja a bírót és sok kellemetlenség elé a közjegyzőt a kivonatok írásdíjának megállapításánál is, mert a közjegyző az 1894: XVI. t.-cz. 121. §-a szerint köteles összes díjait és költségeit magában a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvben felszámítani, holott a kivonatok csak a tárgyalás befejezése után esetleg hetek múlva készülvén, azoknak terjedelme biztos pontos-sággal előre meg nem állapítható.

Mindezen, a gyakorlat folytán még bizonynyal szaporodó nehézségek lehető elhárítása érdekében indítványozza az elnök, hogy tegye a kamara a követendő eljárást tanácskozás tárgyává és megállapodását úgy a kamara tagjaival, mint a kamara területén működő királyi járásbíróságokkal figyelembevétel céljából közölje.

Ezen indítvány alapján a kamara hosszas, minden kérdést bőven megvilágító tanácskozás után a következő határozatot hozta:

Határozat.

A pécsi kir. közjegyzői kamara az 1912:VII. t.-cz. 29. és 30. §§-aiban előirt rendelkezések mikénti alkalmazására nézve a következőket ajánlja a területén működő kir. közjegyzők figyelmébe:

Az idézett törvény a kir. bíróságok tehermentesítését célozza. Ha azonban a hiányokat célszerű gyakorlati intézkedések nem pótolják, nemcsak a várt eredményt nem nyújtja, hanem az eddiginél jelentékenyen több munkát ró a kir. bíróságokra.

Miután azonban a közjegyzői kar a közérdek szolgálatát mindenkor elébe helyezte még jogos magánérdekének is, ebből kifolyólag, noha a törvény és rendelet olyan munkatöbbletet is ró a közjegyzőkre, amelyért ellenértéket nem ad, kész a közjegyzői kar a kir. bíróságoknak — kötelezettségén túl is — segítő kezet nyújtani ahhoz, hogy annak munkája tényleg könnyíttessék s ezzel az ügyek gyorsabb, egységes, surlódás nélküli elintézése biztosítottassék.

Ez érdekből kívánatosnak tartja a kamara, hogy a közjegyzők lépjenek érintkezésbe illetékes bíróságaikkal és velük — az ezen határozatban körvonalozott felfogásnak is figyelembevételével — a követendő eljárásra nézve, minden a gyakorlatban jelentkező olyan esetre, melyre a törvény és rendelet irányt nem jelöl, illetőleg az eljárás célravezető módosítására nézve állapodjanak meg.

A kamara — az illetékes faktorokkal, elnöke után, folytatott eszmecserének is figyelembevételével, — a következőket véli megvalósítandóknak:

1. A kivonat ne képezzen egy önálló elaborátumot, melyet a bírónak külön tanulmány tárgyává kell tennie, hanem a közjegyzők a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyveket már úgy szerkesszék, hogy azoknak, — az átadó végzéshez szorosan nem tartozó részek kihagyásával való — egyszerű lemásolása képezze a törvényszerű kivonatot s így a bíróság az eredeti tárgyalási jegyzőkönyv áttanulásával már láthassa magát a kivonatot is.

2. Hogy a bíróság a kivonatot nyerő érdekelteknek kikeresésétől, lakásuk megállapításától s mindennek jegyzékbevételétől, továbbá a kivonatpéldányoknak úgyszólván az egész hivatalos munkaidőt igénybe vevő egyeztetésétől felmentessék, szinte elkerülhetetlennek látszik, hogy a közjegyző a kivonatpéldányokat az eredeti tárgyalási jegyzőkönyvvel egyeztesse és bélyegmentesen hitelesítse, a bírói fogalmazványul szánt kivonatpéldányra pedig az érdekeltek (a kivonatot nyerők) nevét és lakását jegyezze fel.

Amennyiben tehát a bíróságok a kivonatpéldányokat hiteles alakban kívánják bemutatni és a kir. közjegyző részére az 1880: LI. t.-cz. 11. § b) pontjában megállapított hitelesítési díjak megfizettetnek, illetve azok megfizetése biztosítottatik, a kir. közjegyzők a

kivonatpéldányoknak egyeztetése és hitelesítése, illetve a fenti praktikus felszerelés elől ne zárkozzanak el.

Nem látszik akadályt annak, hogy a hitelesítés — mint a hagyatéki eljárás keretében feltétlenül nem szükséges, a törvény által hivatalból teljesítendőnek elő nem irt munka — ép úgy magánmegbízást képezhessen, mint például a hagyatékra vonatkozólag okirat felvételére, az árvaszék részére másolat adására, térvázlat készítésére stb. adott magánmegbízás következtében — a tárgyalási jegyzőkönyvben fel sem is számított — külön díjazásért teljesített munka.

3. Miután az 1894: XVI. t.-cz. 121. §-a alapján a kir. közjegyző díjait és költségeit a tárgyalási jegyzőkönyvben felszámítani köteles, de az 1912: VII. t.-cz. 29. §-ában megkivánt kivonat csak a befejezett tárgyalási jegyzőkönyvből készül s így a kivonat terjedelme, mely pedig az írásdíj megállapításánál irányadó, teljes pontossággal előre meg nem állapítható, sőt hogy a közjegyzői kar a kivonatok készítésével reáírt munkatöbbletet elgyőzhesse, szinte elkerülhetlenné válik, hogy a kivonatok írógepen irassa, mely pedig a jegyzőkönyv terjedelmét annak majdnem $\frac{1}{3}$ -ára redukálja, irányadóul az eddigi általános gyakorlatnak is megfelelőleg az eredeti tárgyalási jegyzőkönyv terjedelmét kell számba venni, vagyis a kivonatok írásdíját az eredeti jegyzőkönyv terjedelme után kell számítani.

Ezzel nemcsak a közjegyző és a bíróság között felmerülhetők surlódások kerültenek el, hanem a bíróság munkája is kevesbbbitetik, mert a bélyegző-záradékot mellőznie nem kell.

4. Miután az 1894: XVI. t.-cz. 121. §-a szerint a közjegyző díjait és költségeit a hagyatéki bíróság állapítja meg, viszont a ministeri rendeletben megállapított bélyegző-záradék szövegében ezen, minden egyes hagyatékban feltétlenül előforduló intézkedés fel nem vétetett s így e szöveg a költség és díjnak minden egyes kivonaton megállapítását mellőzhetőnek mutatja, a kamara azon véleményben van, hogy a rendeletileg megállapított bélyegző reányomásával, pecsét és aláírással ellátásával a költségek is hallgatag megállapítást nyertek s idevonatkozólag további teendő nincs. Feltétlenül elegendő azonban, ha a tárgyalási jegyzőkönyvben részletezett díjjegyzék alapján a díjmegállapítás csupán a bíróság és a közjegyző részére adott (quasi pro domo) kivonatpéldányokra vezetetik reá.

Amennyiben azonban a díjak és költségek a tárgyalás alkalmával ki nem fizettetnek s így a kir. járásbíróság idevonatkozólag rendelkezni lesz kénytelen, természetesen a bélyegző nem lesz használható, hanem a kir. bíróság minden egyes példányra rávezendő külön intézkedésének szükségessége áll elő.

5. 1912: VII. t.-czikk 29. §-a szerint a kivonat annyi példányban készítendő, ahány példányban az átadó végzést az érde-

kelteknek és hatóságoknak kézbesíteni kell. A kamara azon véleményben van, hogy egy-egy kivonat adandó:

- a) fogalmazványpéldányul a hagyatéki bíróság (pro domo példány),
- b) a tárgyaló kir. közjegyző (pro domo példány),
- c) a m. kir. adóhivatal,
- d) minden egyes érdekelt fél és képviselője,
- e) a telekkönyvi hatóság,
- f) ha kiskorú vagy gondnokság alatt álló személy van, a gyámhatóság, esetleg gyámhatóságok, és
- g) ha letételeg kezelt hagyatéki érték van, a letétet őrző m. kir. adóhivatal, mint letétpénztár.

6. Miután az osztály a felek között akkor tekinthető létrejöttnek, ha ahhoz minden érdekelt hozzájárul, vagy a tárgyalásra szabályszerűen idézett, de meg nem jelent féllel szemben az 1894: XVI. t.-cz. 57., 62—66. §-aiban megkivánt szabályszerű eljárás lefolytatott, de ezt a kir. járásbíróság magából a hagyaték-tárgyalási jegyzőkönyvből és mellékleteiből ellenőrizheti és a kivonatok csak az esetben adja ki, ha az osztály a törvény alapján létrejöttnek tekinthető, — a kamara nem tartja szükségesnek azt, hogy a kivonatokba az idézett törvényszakaszok alapján tett s a jegyzőkönyvben kifejtett intézkedések felvétesse.

7. Azon hagyatékokban, ahol kiskorú, vagy gondnokság alatt álló személy van érdekelve, az iratokat a kir. közjegyző az 1894: XVI. t.-cz. 71. §-a értelmében a gyámhatósághoz teszi át s az osztály csak a gyámhatóság jóváhagyásával válik perfektté.

Ezen körülmény szinte kizárja, hogy a kivonatok előre elkészíthetők legyenek.

Miután azonban a gyámhatóság jóváhagyásának elnyerése csak azon esetben kétséges, ha a kiskorú vagy gondnokság alatt álló akár köteles részére, akár törvényes osztályrészére örökösársai által készpénzzel elégített ki, avagy a kiskorú kívánja átvenni a hagyatéki vagyont örökösársainak készpénzzel való kielégítése mellett, azon esetekben azonban, amikor a kiskorú vagy gondnokság alatt álló osztályrészét a hagyaték megfelelő részének természetben átvételével nyeri, a jóváhagyás megtagadása szinte kizártnak tekinthető,

a kamara azon véleményben van, hogy mindazon esetben, amikor a gyámhatóság jóváhagyása biztosítottnak látszik, a kivonatok a közjegyző, a jóváhagyást be nem várva, készítse el, az iratokat mutassa be a gyámhatóságnak, a kivonatok pedig a tárgyalási jegyzőkönyvnek illetékkiszabás céljából adott másolatával együtt közvetlenül a hagyatéki bírósághoz terjessze be, amikor pedig a jóváhagyáshoz a legkisebb kétség fér, a kivonatok utólag lévén csak elkészíthetők, az összes hagyatéki iratokat azzal mutassa be a gyámhatóságnak, hogy a kivonatok elkészíthetése érdekében az

összes iratokat az árvaszéki véghatározat kapcsán az eljáró kir. közjegyzőnek adja vissza.

Kelt Pécsen, a pécsi kir. közjegyzői kamara 1912. április 11-én kelt ülésében.

*

Az 1912: VII. t.-cz. életbeléptetése tárgyában megjelent az igazságügyminister negyedik rendelete is, 1912. évi április 29-ki kelettel 19960/1912. I. M. szám alatt, mely a törvény 32—35. §-ainak és a 13200/1912. I. M. számú rendelet 9—32. §-ainak végrehajtását biztosítani van hivatva.

*

A kir. közjegyző csődtömegleltározási díjai tekintetében a győri kir. ítélőtábla az alább közölt végzéssel az eddigi birói gyakorlattal és véleményünk szerint a díjtörvény 25. §-ával is ellenkező következő álláspontra helyezkedett:

„A kir. ítélőtábla az elsőbíróság végzését egyedül megátadott abban a részében, amely szerint a csődtömeg leltározásáért a kir. közjegyző részére félnaponként 6 korona napidíj állapított meg, helybenhagyja vonatkozó indokolásánál fogva és azért, mert az *állandó birói* gyakorlat (?) szerint a kir. közjegyzőt csődtömeg leltározásáért a naponként leltározott tárgyak becsértéke után illeti meg a napidíj aszerint, hogy a leltározás egész vagy félnaponként teljesített, s hogy a naponként leltározott ingók aznap becsértéke az 1000 koronát meghaladja-e, vagy nem, *a félnaponként 1000 korona becsértéken aluli leltározásért tehát az elsőbíróság a 6 korona napidíjat helyesen állapította meg.* (1912. márczius 27. 335/p. 1912. sz.)“

*

Önjogosulttá vált, de ismeretlen helyen egy év óta távollévő egyén gyámhatóságilag kezelt vagyonára vonatkozó intézkedés. (A belügyministernek 3125/1912. sz. a. T. vármegye árvaszékehez intézett rendelete.) Felterjesztéseiben az alsófokú gyámhatóságok ellentétes határozatai folytán ingadozó gyakorlat megszüntetése és jövőben az egységes eljárás biztosítása érdekében útbaigazítást kért, hogy — tekintettel az 1877:XX. t.-cz. 28. §-ának *d)* pontja, továbbá e törvény 32. és 286. §-ainak ren-

delkezésére, — mily gyámhatósági intézkedés teendő oly esetekben, midőn a gyámolt önjogosulttá vált, azonban ismeretlen helyen egy év óta távollévő és javára a gyámpénztárban pénz vagy pénzürték és esetleg a gyám kezén ingatlan vagyon is kezeltek. E felterjesztésére értesítem az árvaszéket, hogy az 1877:XX. t.-cz. — 286. §-ának második bekezdésében — kifejezetten rendelkezik aziránt, hogy a gyámpénztárban kezelt pénzek és pénzürtékek mily esetben teendők át a bírósághoz. Minthogy pedig a törvény különbséget nem tesz, a gyámpénztárilag kezelt pénzek és pénzürtékek az esetben is birói kézbe teendők, ha a gyámhatóság alóli felszabadulásra vonatkozó határozat az illetőnek abból az okból nem kézbesíthető, mert ismeretlen helyen tartózkodik. Ha ellenben az ily önjogosulttá vált egyénnek a gyámpénztárban kezelt pénzén vagy pénzürtékén kívül ingatlan vagyona is, vagy egyáltalán csak ingatlan vagyona van és a gyámhatóság alóli felszabadulásra vonatkozó határozat az illetőnek az előbb jelzett okból nem kézbesíthető, az 1877:XX. t.-cz. 28. § *d)* pontjában előírt feltételek pedig fenforognak: a távollévő rokonainak, vagy a község előjáróságának jelentkezésére az idézett törvényzcikk 32. §-ának rendelkezése értelmében távollét miatt gondnokság alá helyezésnek van helye. Tekintettel pedig arra, hogy a távollévő ingatlan vagyonának biztosítása és a vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyek ellátása iránti törvényszerű intézkedés, vagyis az 1877:XX. t.-cz. 28. §-ának *d)* pontja alapján a távollévőnek gondnokság alá helyezése a gyámhatóság joga és kötelessége, és mert az ez alapon történt gondnokság alá helyezés joghatálya a vagyonkezelésre nézve a pénz és pénzürték, vagy az ingatlan vagyon szempontjából jogilag meg nem osztható és e részben a törvény sem tesz különbséget, és mert végül azáltal, hogy a gyámhatóság alól felszabadult, illetőleg önjogosulttá vált egyén távollét miatt gondnokság alá helyeztetik, ismét gyámhatóság alá kerül: ennél fogva reánézve bár más címen, de ugyancsak az 1877:XX. t.-cz. rendelkezései az irányadóak és így ily esetekben e törvény 285. §-a értelmében pénz és pénzürtékei továbbra is rendszerint gyámpénztárilag kezelendők; ingatlan vagyonának kezelésével kapcsolatos ügyekre nézve pedig az 1877:XX. t.-cz. 87. §-a értelmében gondnoki képviselőnek van helye.

*

A telekkönyvi praxisból. Egy budapesti pénzüintézet dr. T. Gy.-né s—i ingatlanaira 15,000 K törlesztéses kölcsönt engedélyezett oly feltétellel, hogy a kölcsön biztosítására jelzálogul lekötessenek a fél által felajánlott ingatlanok s azok tartozékai és jövedelmei. Ezek között szerepeltek az s—i 1232. és 1382. sz. telekjegyzőkönyvekben felvett ingatlanok is, melyekre, mint mellékjelzálogokra lett volna a zálogjog bekebelezendő. E mellékjelzá-

logokra már be volt kebelezve özv. M. P.-né életfogytiglani haszonélvezeti szolgalmi joga. Ámbár a pénzügyintézet telekkönyvi első helyre engedélyezi kölcsöneit, a jelen esetben mégsem emelt kifogást az ellen, hogy a haszonélvezeti jog e mellékjelzálogokon kölcsönének zálogjogát megelőzze, mert a kölcsön folyósításának időpontjában özv. M. P.-né már meghalt, csupán az a három év nem telt még le, mely a haszonélvezetre jogosult elhalálozásától számítandólag haszonélvezeti jogok törlésénél a 44,987/892. I. M. rendelet értelmében figyelembe veendő.

A nagylaki kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság elutasította a pénzügyintézet zálogjog-bekebelezési kérvényének azt a részét, hogy a zálogjog a fentebb megjelölt ingatlanok haszonélvezetére is bekebeleztesse, mert az ingatlanok haszonélvezete nem az adóst, hanem özv. M. P.-nét illeti.

A pénzügyintézet a végzés ellen felfolyamodással élt, előadva abban, hogy az ingatlan haszonélvezetének valamely jogosult javára történt leköltése nem lehet akadálya annak, hogy a haszonélvezet egy harmadik személy követelésének biztosítására is — a haszonélvező jogát követő rangsorozatban — le ne köttessék. A hitelező reámutatott arra, hogy az elsőbíróósági határozatban megnyilvánuló elv következetes alkalmazása oda vezetne, hogy az ingatlanok zálogjoggal való megterhelése kizárná azt, hogy ez az ingatlan más zálogjoggal is megterhelhető legyen, ez pedig a telekkönyvi jognak ad absurdum vitele volna.

A szegedi kir. tábla mindazonáltal helybenhagyta az elsőbíróóság végzését azzal az indokolással, „mert a telekkönyvi rendtartás 54. §-a értelmében a haszonélvezet a C) lapon helyesen jegyeztetett be.” Ez arra mutat, hogy a tábla a felfolyamodást a haszonélvezet bejegyzése ellen irányulónak tekintette, holott egészen más kérdéstről volt szó.

*

Adatok a községi jegyzők magánmunkálataihoz. Bars vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlésén az alispán bemutatja a Barsmegyei Községi és Körjegyzők Egyesületének kérelmét, melyben a községi és körjegyzőknek a magánmunkálatok teljesítése alól való felmentését s a községi és körjegyzői, valamint a segédjegyzői fizetéseknek a hozzájuk hasonló minősítéssel bíró tisztviselők fizetésének megfelelő megállapítását, illetve eziránt az országgyűlés képviselőházához felirat intézését kéri. A közgyűlés a következő határozatot hozza: Tekintve, hogy a magánmunkálatok végzése a községi és körjegyzőknek részben hivatalos teendőjét képezi, részben pedig a községek kevésbé

vagyonos lakosságának érdekében van megengedve, a községi és körjegyzőknek az összes magánmunkálatok teljesítése alól való felmentését indokoltnak nem látja, figyelemmel azonban a községi és körjegyzők sokoldalú hivatalos elfoglaltságára, szükségesnek véli, hogy azok a szerződések és egyáltalában a magánjogi vonatkozású azon okmányok kiállításától, melyeknek díjszabása az 1904. évi II. szabályrendelet 4., 5., 6. és 8. pontjaiban van megállapítva, eltiltassanak s ennek fejében az állam terhére megfelelő kárpótlásban részesüljenek. Ennek érdekében tehát a belügyminister úrhoz felirat intézését határozza el, azt hasonló felirattal való támogatás céljából az ország összes törvényhatóságainak megküldeni rendeli.

*

Szabolcsmegyében viszont a jegyzők a hivatalosan tudomásukra jutott bűncselekmények bejelentését mint magánmunkálatot végzik és róla díjjegyzéket is készítenek.

*

A m. kir. Curia 1912. márczius 5-én 4788/1911. P. sz. a. kelt ítéletével érvénytelennek mondott ki egy végrendeletet a következő indokolással: Az örökgyó által készített végrendelet és az arra vezetett záradék az 1876. évi XVI. t.-cz. 6. §-ában foglalt rendelkezésnek csak annyiban nem felel meg, amennyiben az a végrendelezőnek névalírását és a névalíró nevének kitüntetését nélkülözi. Az utólag nem pótolható ez az alaki kellékhány a végrendelet érvénytelenségét vonja maga után s ebből a szempontból teljesen közömbös az a körülmény, hogy a végrendelező névalírásának elmaradása csupán a végrendeletet szerkesztő B. Antal körjegyző szórakozottságára vezethető vissza.

*

Új közjegyzőséget rendszeresített az igazságügyminister f. é. április 19-én 16390/1912. I. M. számú rendeletével a dévai kir. törvényszek területéhez tartozó petrozsényi kir. járásbíróóság területére Petrozsény székhelylyel, amely az aradi kir. kamarához fog tartozni. E rendszeresítés következtében a hátszegi kir. közjegyzőség

hatásköre ezen rendelet hatálybaléptének napjától kezdve a hátszegi és a puji kir. járásbiróságok területére szorítkozik. A rendelet 1912. évi július 1-én lép hatályba. E napig a petrozsényi kir. járásbiróság közjegyzői megbizásait a hátszegi kir. közjegyzőnek adja ki.

*

Személyi hírek. Kir. közjegyzőkké nevezettek ki *Mikosevics Kanut* országgyűlési képviselő és zombori gyakorló ügyvéd *Szegedre* és *dr. Halász László* czeglédi gyakorló ügyvéd *Czeglédre*.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadó- == hivatal ==
Egész évre . . . 10 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	Budapest, VI, Andrassy-út 9.
Félévre . . . 6 „	budapesti kir. közjegyző.	

Tartalom. Minták az 1912: VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak gyakorlati alkalmazásához. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

**Minták az 1912 : VII. t.-cz. 29. és 30. §-ainak
gyakorlati alkalmazásához.**

Az 1912 : VII. t.-cz.-nek az örökösödési eljárás „egyszerűsítésére“ szolgáló rendelkezései, mint előrelátható volt, a gyakorlatban sok tekintetben zavart és bizonytalanságot idéztek elő és el fog telni egy bizonyos idő, míg a kívánatos egyöntetűség ezen rendelkezések keresztülvitelében helyreáll. A nehézségek főként onnan erednek, hogy a törvény a közjegyzőtől tulajdonképen a hagyatékátadó végzésnek jegyzőkönyvbe foglalását kívánja meg a hagyatéktárgyalásnak gyakran oly stádiumában, amikor ezen átadó végzésnek tartalma, sőt egyáltalán kibocsáthatása kérdéses még. Nevezetesen áll ez azon ügyekben, amelyekben kiskorú stb. van érdekelve és az osztály ennél fogva gyámhatósági jóváhagyásra szorul. Véleményünk szerint ily esetekben az osztálykivonatok mindaddig el nem készíthetők, míg a gyámhatóság az osztályt jóvá nem hagyja és ennél fogva az iratok azzal lesznek a gyámhatósághoz beterjesztendőek, hogy gyámhatósági észrevételezés után mindenesetre a közjegyzőnek adassanak vissza, akár a jóváhagyott osztály alapján készült kivonatokkal való felszerelés, akár újabb osztály felvétele céljából.